

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

30

godina „Žive zajednice“

Naslovnica:

35. hrvatsko hodočašće u Altötting;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Joža Župić

Grafička priprema/Layout:

Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Prizor s ovogodišnje proslave
Velike Gospe u Mariji Bistrici;
snimio: A. Polegubić

AKTUALNO/AKTUELLES

BONN

Delegatu o. Bebiću novi petogodišnji mandat

Stalno vijeće Njemačke biskupske konferencije na sjednici 23. i 24. lipnja ove godine produžilo je službu delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipu Bebiću na daljnjih pet godina, stoji u dekretu od 8. srpnja 2008. Prijedlog su uputile Hrvatska biskupska konferencija i Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine. Kako stoji u dekretu, koji je potpisao predsjednik Njemačke biskupske konferencije nadbiskup frajburški dr. Robert Zollitsch, o. Bebiću je novi mandat započeo 1. veljače 2008. godine, a završit će 31. siječnja 2013.

U dekretu delegatu o. Bebiću nadbiskup Zollitsch je u ime Njemačke biskupske konferencije zahvalio za sve što je učinio za katolike hrvatskoga jezičnog područja u Njemačkoj u dosadašnjem petogodišnjem mandatu.

Fra Josip Bebić rođio se 2. lipnja 1948. u Metkoviću. Član je Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Svečane zavjete položio je u La Verni, u Italiji, 17. rujna 1971. Za svećenika je zaređen u Imotskom 29. lipnja 1974. Pastoralno je djelovao u Ogorju, u njemačkoj župi u Eltville, u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Giessen, u HKM Köln, u njemačkoj župi St. Gabriel u Münchenu, u HKM Mainz, a od lipnja 2003. delegat je za hrvatsku pastvu u Njemačkoj sa sjedištem u Frankfurtu na Majni.

BONN

Neue fünfjährige Amtszeit für den Delegaten P. Bebić

Der Ständige Rat der Deutschen Bischofskonferenz hat in der Sitzung vom 23./24. Juni dieses Jahres die Amtszeit des Delegaten für die Kroatenseelsorge in Deutschland, Pater Josip Bebić, für weitere fünf Jahre berufen, steht im Dekret vom 08. Juli 2008.

Die Kroatische Bischofskonferenz und die Bischofskonferenz Bosnien und Herzegowinas haben den Antrag gestellt. Wie es im Dekret steht, das vom Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz Erzbischof von Freiburg Dr. Robert Zollitsch unterschrieben wurde, beginnt die neue Amtszeit rückwirkend ab dem 1. Februar 2008 und endet am 31. Januar 2013.

Im Dekret bedankt sich Erzbischof Zollitsch im Namen der Deutschen Bischofskonferenz bei Pater Bebić für alles, was er für die Katholiken kroatischer Muttersprache in Deutschland in seiner bisherigen fünfjährigen Amtszeit geleistet hat.

Pater Josip Bebić ist am 2.06.1948 in Metković/Kroatien geboren. Mitglied der Franziskanerprovinz des Allerheiligsten Erlösers mit Sitz in Split. Die feierlichen Ordensgelübde legte er in La Verna/Italien am 17. September 1971 ab. Die Priesterweihe empfing er in Imotski am 29. Juni 1974. Seelsorgerisch tätig war er in Ogorje, in der deutschen Gemeinde Eltville, in der kroatischen katholischen Mission Giessen, in der kroatischen katholischen Mission Köln, in der deutschen Gemeinde St. Gabriel in München, in der kroatischen katholischen Mission Mainz, und seit Juni 2003 ist er zum Delegaten für die Kroatenseelsorge in Deutschland mit Sitz in Frankfurt am Main berufen.

Adolf Polegubić

● ALTÖTTING

35. hrvatsko hodočašće

str. 10

● ZRELA RELIGIOZNOST

Kriteriji zrele religioznosti

str. 8

● HOFHEIM-MARXHEIM

Ministrantski susret

str. 27

KINA NAKON OLIMPIJSKIH IGARA

Olimpijske igre i ljudska prava

Ubrzo nakon završetka Olimpijade ponovno je uhićen „podzemni“ biskup Julius Jia Zhiguo i odveden na nepoznato mjesto.

..... 4

IZ CRKVE U DOMOVINI:

U duhu hrvatskih svetaca, blaženika i mučenika

..... 5

BOG U SUVREMENOM SVIJETU:

Tko sve gradi kraljevstvo Božje?

Ovim svijetom upravlja Bog.

..... 12

SVJETSKI DAN MLADIH U SYDNEYU

..... 16

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Danksagung des Delegaten

DEUTSCHE (ERZ)BISCHÖFE

Antonia Tomljanović-Brkić: Gedächtnis für Generationen

..... 13-15

Delegatov Duhovni poticaj

Zahvalnica delegata

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Dana 9. srpnja 2008. naša delegatura u Frankfurtu primila je dekret predsjednika Njemačke biskupske konferencije nadbiskupa dr. Roberta Zollitscha, o produženju mog mandata kao delegata za katolike hrvatskoga jezika u Njemačkoj.

Čast mi je prihvatiti tu povjerenju službu s pouzdanjem u Božju volju i odlučnost da ću iskazano povjerenje svjesno i savjesno ispuniti. Ovom prigodom želim iskazati svoju zahvalnost svim hrvatskim svećenicima i pastoralnim djelatnicima koji u Njemačkoj djeluju u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama za njihov ponovni glas, kojim su mi iskazali povjerenje za ovu službu. Također za potporu zahvaljujem hrvatskim i njemačkim biskupima, redovničkim poglavari i svima ostalim odgovornima za dušobrižništvo stranaca.

Prema jednoj kineskoj izreci po kojoj je onaj koji pije vodu nezahvalan, jer ne misli na onoga koji je iskopao bunar. Znam, tko je iskopao bunar i na kojeg s puno zahvalnosti mislim. To je naš Gospodin Bog, koji nam svoju milost na razne načine pokazuje i po čijem „naologu“ mi svi (moja hrvatska kao i njemačka braća) služimo vjernici. Za mene je častan zadatak upravljati jednom ovako velikom i važnom ustanovom za Hrvate u dijaspori. Naša delegatura je kao koordinacijsko mjesto za sve hrvatske katoličke misije u Njemačkoj važna za dobro funkcioniranje i suradnju hrvatskih župa. Već desetljećima organiziramo Biblijske olimpijade, susrete mladeži, studijska putovanja i hodočašća, kulturne predstave, folklorne festivale i susrete crkvenih zborova.

Mnogostrukost našega djelovanja ne ograničava se samo na vjersku, nego i na kulturnu razinu. Nastojimo biti za hrvatske vjernike u Njemačkoj most koji nas povezuje. Zahvaljujući potpori njemačkih biskupa objavljujemo i publikacije, kao godišnji zbornik s aktualnim predavanjima ili naš mjesečnik „Živu zajednicu“. Pripremamo jednom godišnje pastoralne sastanke na ko-

jima sudjeluju i naši njemački prijatelji, duhovne vežbe za hrvatske svećenike i đakone, permanentnu izobrazbu za pastoralne suradnike i suradnike. S ponosom i radošću možemo ustanoviti da trenutno ima 98 hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj. Unatoč zatvaranju i spajanju nekih misija, unatoč smanjenju broja svećenika, pastoralnih i socijalnih djelatnika te mjera štednje u svim biskupijama, naša situacija je hvala Bogu zadovoljavajuća. Da je to tako, zahvalni smo velikoj podršci hrvatskih i njemačkih biskupa te angažiranosti hrvatskih svećenika.

Mi u delegaturi radosni smo radi dobrog odnosa i uske suradnje s migracijskom komisijom Njemačke biskupske konferencije, s Vijećem Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije BiH te njihovim predsjednicima i ravnateljima. Isto tako nastojimo imati dobre kontakte s hrvatskim konzulatima i kulturnim društvima, da što bolje zajedničkim pothvatima i projektima podržavamo i izgrađujemo reprezentativnu sliku naše zemlje i našeg naroda u njemačkom društvu.

Bez potpore svojih triju suradnika i glavnog urednika „Žive zajednice“, te 12 predstavnika regija, kojima se ovom prigodom na ovom mjestu srdačno zahvaljujem, puno od toga ne bi bilo izvodivo.

Zahvaljujem i onima koji su me u mom dosadašnjem radu podržavali i koji će me u ovom sljedećem mandatu i nadalje pratiti. Ovom zadatku ću se kao delegat predati odgovorno, svjestan svih obveza. Nadam se da ću uz Božju pomoć i po zagovoru blaženog Alojzija Stepinca, pod čiju zaštitu sam stavio svoj rad, vršiti svoju službu na zadovoljstvo i radost svih.

Neka Gospodin blagoslovi sve nas i zemlju, čije gostoprimstvo doživljavamo, i prati nas svojom dobrotom i milosti.

Na kraju još blagoslov svim učenicima i studentima koji su započeli novu školsku i akademsku godinu. Neka njima i svima nama Gospodin dađe snage i ustrajnosti u svakodnevnom radu.

Vaš fra Josip Bebić, delegat

KINA NAKON OLIMPIJSKIH IGARA

Olimpijske igre i ljudska prava

Ubrzo nakon završetka Olimpijade ponovno je uhićen „podzemni“ biskup Julius Jia Zhiguo i odveden na nepoznato mjesto.

Prije Olimpijskih igara održanih u Kini od 8. do 24. kolovoza mnogi su se pitali kako to da „demokratski svijet“ zemlji u kojoj vlada oštri komunistički režim, spreman silom ugušiti svaku želju za slobodom, ipak daje mogućnost da se svijetu pokaže u najboljem svjetlu? Očito je interesa bilo puno, a među ostalima – kako smatraju vaticanisti – jedan od njih je i sama činjenica što je sada zapadne demokratskom svijetu, u neku ruku, pružena prilika da pokuša utjecati na promjene u toj moćnoj dalekoistočnoj zemlji. Mogućnost je, dakako, na taj način pružena i komunističkom režimu koji bi – osobito što se tiče ljudskih prava – mogao, ukoliko bi htio, promijeniti ne samo retoriku nego i praksu. Pitanje koje se javlja nakon Olimpijskih igara tiče se i vjerske slobode: jesu li kineski komunisti mislili ozbiljno dopustiti vjerske slobode? To pitanje, po svemu sudeći, „visjelo“ je u zraku vrlo kratko nakon Olimpijskih igara. Naime, sudeći prema činjenicama – u Kini će pod komunizmom i nakon veličanstveno organiziranih Olimpijskih igara s ljudskim pravima ostati sve po starom. A to za Katoličku Crkvu i dalje znači – progone. Naime, ubrzo nakon završetka Olimpijade ponovno je uhićen „podzemni“ biskup Julius Jia Zhiguo. Odveden je na nepoznato mjesto, objavila je azijska katolička agencija AsiaNews 25. kolovoza. Mons. Julius Jia Zhiguo, 73-godišnji biskup Zhengdinga u pokrajini Hebei odveden je s nedjeljne mise u katedrali. Po njega je došla kriminalistička policija koja nije dala nikakva objašnjenja za njegovo uhićenje i odvođenje „u nepoznatom pravcu“.

Mons. Jia za biskupa je zaređen 1980. bez dopuštenja kineskih komunisti, a već je više godina proveo u zatvorima. Od 1989. nalazi se pod strogom policijskom kontrolom, a više zadnjih mjeseci je u kućnome pritvoru. U tijeku Olimpijskih igara u Pekingu više je biskupa i svećenika stavljeno u kućni pritvor, piše AsiaNews. Članovi podzemne Crkve – onoga dijela Katoličke Crkve koju kineski komunisti proganjaju i ne priznaju – strahuju da bi nakon završetka međunarodnoga

zanimanja za Kinu i ljudske slobode u njoj komunisti mogli još i pojačati pritisak i represiju protiv kršćana.

Brinuti i o „duhovnoj kondiciji“

Austrijski svećenik, dušobrižnik austrijskih olimpijaca, o. Bernhard Maier nakon povratka s Olimpijskih igara izjavio je da je „vrlo zadovoljan“ onime što je postigao u Pekingu na duhovnome planu. Ove Olimpijske igre bile su za o. Maiera – četrnaeste po redu, što bi – da je sportaš – bilo nemoguće. No, kako brine o „duhovnoj kondiciji“ istaknuo je da je bio oduševljen savršenom pripremom i organizacijom, a jako su ga se dojmili osobni odnosi s tamošnjim organizatorima. Njegova je središnja zadaća bila „pratiti olimpijce“, te je nastojao što češće razgovarati s austrijskim natjecateljima te uspostaviti što više uzajamnoga povjerenja. Za svoju „sportsku župnu zajednicu“ na ovim je Olimpijskim igrama posebno skrbio. „Vrlo često morao sam im pojasniti da sva postignuta mjesta – ili četvrto, osmo ili petnaesto – zapravo znače vrlo visoko postignuće, fantastičan rezultat koji je na samome vrhu“, rekao je o. Maier koji je sa sportašima slavio i mise subotom i nedjeljom.

Katolička kapela u Olimpijskom selu

Tijekom Olimpijade kineski komunisti nisu stvarali probleme, pa su inozemni svećenici mogli bez problema slaviti mise i organizirati druge pobožnosti, a na Veliku Gospu 15. kolovoza o. Maier je slavio misu s drugim svećenicima izvan Olimpijskoga sela, u sjevernoj katedrali (Beitang) u Pekingu. U Olimpijskom selu sve su vjerske zajednice dobile svoj prostor za vjerska slavlja, a katolicima je na raspolaganju bila jedna kapela u kojoj se nalazilo svetohranište, te kip Majke Božje i sv. Pavla. O njoj su brinuli kineski svećenici i redovnice.

Nakon povratka s Olimpijade, o. Maier ipak nije htio donijeti sud o tome hoće li kineski komunisti sada ko-

načno izaći u susret vjernicima i vjerskim zajednicama, te dopustiti vjerske slobode i nakon Olimpijskih igara. Je li otvorenost bila ograničena samo na vrijeme trajanja Olimpijade jer se Kina htjela svijetu predstaviti u najboljem svjetlu, o. Maier nije mogao prosuditi, ali je bio vrlo optimističan. No, „pogled iza kulisa“ stvarnih nakana kineskih komunisti nije mu bio moguć.

Biskup pozvao Papu u Kinu

Upravo u tijeku održavanja Olimpijskih igara, nadbiskup Pekinga Joseph Li Shan pozvao je papu Benedikta XVI. da posjeti Kinu. Mjesna Crkva već duže vrijeme „ima veliku želju“ da se ostvari papino pastoralno putovanje u Kinu, izjavio je nadbiskup Li Shan u razgovoru za talijansku televiziju RAI u srijedu 20. kolovoza. Mons. Li Shana za nadbiskupa Pekinga 2007. godine izabralo je „Patriotsko udruženje kineskih katolika“ (PACC), a njegov je izbor Sveta Stolica „priznala neizravno“ spominje 21. kolovoza austrijski Kathpress. Mons. Li Shan odnose prema Svetoj Stoliци opisao je kao vrlo dobre: „Odnosi s Vatikanom sve su bolji. Može se reći da su vidljivi veliki napretci.“ Upitan o broju katolika u Kini, odgovorio je da ih sigurno ima između osam do deset milijuna. U Pekingu ima 20 crkava, a na bogoslužja nedjeljom dolazi oko 3.000 kršćana. Prema njegovom mišljenju „podzemni katolici“ ne moraju se okupljati na tajne mise, a „problem podzemnih katolika ne postoji“.

Sveta Stolica poziv pekinškoga nadbiskupa Papi smatra pozitivnim i ohrabrujućim. Poziv bi se mogao shvatiti kao signal kojim Kina odgovara na želju Svete Stolice kojoj je stalo do normaliziranja odnosa, izjavio je vatikanski glasnogovornik o. Federico Lombardi u četvrtak 21. srpnja u razgovoru za Vatikanski radio. No, još je „potpuno preuranjeno“ govoriti o Papinome putovanju u Narodnu Republiku Kinu. O. Lombardi je istaknuo da izjava mons. Li Shana pokazuje kako svi kineski katolici poštuju papu Benedikta XVI. i priznaju njegovu vrhovnu vlast u Katoličkoj Crkvi. **M.K.**

U duhu hrvatskih svetaca, blaženika i mučenika

Proslava 10. obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca započinje 13. rujna hodočašćem mladih Zagrebačke nadbiskupije u Mariju Bistricu, a završava 21. rujna središnjim misnim slavljem na trgu ispred zagrebačke katedrale s početkom u 11 sati, koje će predvoditi državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone.

Koncert pod nazivom „Križ nek' ti sačuva ime – Sveti Marko Križevčanin i Križevci u Lisinskom“, organizirala je Udruga za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan

U gradiću Pokreta Djela Marijina Faro (Križevci) od 12. do 22. kolovoza održana je međunarodna škola i radni kamp bogoslova. Na susretu, u organizaciji Centra Djela Marijina

kojević i načelnik općine Livno Luka Čelan 21. kolovoza u Franjevačkom samostanu na Gorici u Livnu s banjolučkim biskupom dr. Franjom Komarićem i članovima Organizacijskog odbora za pripremu.

Misno slavlje na Veliku Gospu u Remetama u Zagrebu predvodio je kardinal Josip Bozanić

Mnoštvo vjernika iz Makarske i okolice okupilo se za svetkovinu Velike Gospe u marijanskom svetištu u Vepriću kraj Makarske. Misu je predvodio mons. Juraj Batelja u koncelecijaciji s makarskim katedralnim župnikom i dekanom don Pavom Banićem i upraviteljem Gospina svetišta don Alojzijem Bavčevićem.

U novoj biskupiji svečana svetkovina

Svetkovina Velike Gospe svečano je proslavljena u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu. Prijepodnevnju svečanu koncelebriranu misu predvodio je dr. Tadej Vojinović, a popodnevnju svečanu euharistiju predvodio je biskup sada samostalne Srijemske biskupije Đuro Gašparević.

U trsatskom svetištu na Veliku Gospu okupilo se tisuće hodočasnika iz svih krajeva Riječke metropolije, ali i udaljenijih dijelova Hrvatske. Hodočasničku misu predvodio je riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić. Vjernici grada Zagreba za svetkovinu Velike Gospe hodočastili su u Remete i Marijino svetišće Stenjevec. Misu u Remetama predvodio je kardinal Josip Bozanić, a u Stenjevcu novi dominikanski provincijal o. dr. Anto Gavriuč.

Na svetkovinu Velike Gospe mnoštvo hodočasnika hrlilo je u Sinj, koji je ujedno toga dana slavio i Dan grada. Središnju proslavu predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić uz koncelebraciju petnaestak svećenika. U Mariji Bistrici o svetkovini Velike Gospe prošlo je više od sto tisuća vjernika. Središnje misno slavlje predvodio je kardinal Josip Bozanić. I u drugim svetištim diljem domovine svečano je proslavljena Velika Gospa.

Tekst i snimka: A.O.

Kranjčić" u nedjelju 7. rujna. Na njemu se sveca predstavilo kroz raznolike glazbene i dramske izvedbe te kao zaštitnika katoličkog tiska, što je još četrdesetih godina prošloga stoljeća odredio sada bl. Alojzije Stepinac, te kao zaštitnika europskih integracija.

U župi Sikirevci održan je u nedjelju 24. kolovoza susret naroda i kultura. To je Međunarodna smotra folklor koja se u tom mjestu održava peti puta za redom. Sudjelovalo je 16 folklornih skupina od kojih su tri bile iz inozemstva: Francuske, Mađarske i Rumunjske.

U Zagrebu je održana Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje srednjih škola o temi „Vjeronauk u socioreligijskom kontekstu“.

Spomen na mučenika Bulešića

U Svetvinčentu je u nedjelju 24. kolovoza obilježena 61. obljetnica mučeničke smrti sluga Božjeg Miroslava Bulešića. Svečanim misnim slavljem u župnoj crkvi Sv. Vinka Paulskog predsjedao je porečki i pulski biskup Ivan Milovan zajedno s biskupijskim postulatorom kauze mons. Vjekoslavom Milovanom, generalnim vikarom biskupije Marijanom Kancijanićem te dvadesetak svećenika.

smještenog u Grottaferrati koji brine za bogoslove širom svijeta, sudjelovalo je pedesetak sudionika iz Brazila, Hrvatske, Italije, Koreje, Mađarske, Njemačke i Rumunjske. Cilj susreta bio je produbiti karizmu jedinstva koju je započela Chiara Lubich te se kroz življenu Riječ evanđelja usredotočiti na Isusa Raspetog i Napuštenog kao model za svećenike.

U Odžaku svečano je 22. kolovoza otvoren Rehabilitacijski centar za osobe s posebnim potrebama „Kuća nade“. Centar je utemeljen na poticaj sestara franjevačka Marijinih misionarki koje su u Odžak došle s prvim povratnicima 1997.

Deseta obljetnica Stepinčeva blaženstva

Pod predsjedanjem zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića u petak 22. kolovoza u prostorijama Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu održana je koordinacijska sjednica Odbora za proslavu 10. obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca.

Susret Hrvatske katoličke mladeži u BiH održat će se 9. svibnja 2009. u Livnu, dogovorila je ministrica znanosti, prosvjete, kulture i sporta Hercegbosanske županije Gordana Ci-

NJEMAČKA

Velika važnost „Žive

U rujnu ove godine navršilo se punih 30 godina izlaženja „Žive zajednice“, mjesečnika hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj, koji objavljuje Hrvatski dušobrižnički ured u Frankfurtu na Majni.

U našoj Crkvi u dijaspori, poglavito u Njemačkoj, prije 30 godina se uvidjela važnost medijskog djelovanja među našim narodom u vjerskom, nacionalnom i općedruštvenom planu. Započelo se s objavljivanjem lista „Živa zajednica“, koji ima nezaobilaznu ulogu u djelovanju našega naroda i Crkve u ovome dijelu svijeta.

List žive hrvatske zajednice

„Živa zajednica“ je mjesečnik hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj, koji objavljuje Hrvatski dušobrižnički ured u Frankfurtu na Majni u Njemačkoj. U rujnu ove godine navršilo se punih 30 godina izlaženja mjesečnika, koji je dobio naziv po živoj vjerskoj zajednici Hrvata katolika u dijaspori. Taj naziv označava također i živu hrvatsku nacionalnu zajednicu. List je u početku bio biltenškoga karaktera, u njemu su objavljivani važniji crkveni dokumenti, vijesti iz Crkve u domovini i svijetu, događanja u hrvatskim katoličkim zajednicama u Njemačkoj, ime na krštenih, vjenčanih, umrlih. Također su se objavljivali i članci o hrvatskoj povijesti i kulturnoj baštini. Taj trend list je nastavio i u kasnijem vremenu, ali su se iz godine u godinu uvodile i nove rubrike te se nastojalo oko poboljšanja grafičkog izgleda lista. Jednom riječju, tematika lista je bila posvećena vjersko-crkvenim, ali i općedruštvenim temama. List je također, poglavito u vrijeme glavnog urednika fra Ante Batinića, pokušao stvarati i javno mnijenje među Hrvatima u dijaspori, i to preko motrišta, komentara, osvrta i mišljenja. Svoja dugogodišnja motrišta objavljivana u „Živoj zajednici“ fra Anto je 2002. godine objavio u zasebnoj knjizi „Dijasporske godine“, u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkog ureda.

U središtu zanimanja hrvatski čovjek

U središtu zanimanja lista je općenito hrvatski čovjek u dijaspori, bilo „gastarbajter“ prve generacije, naših ljudi „na crno“, pripadnici druge generacije, a sada već i treće, poslovni ljudi, intelektualci, kulturni djelatnici. List posebno prati brojne aktivnosti hrvatskih katoličkih misija i zajednica

da to može biti od koristi Hrvatima, koji lošije govore hrvatski. Stranice na njemačkom jeziku uvedene su od br. 3 1998. u zasebnom Prilogu na njemačkom jeziku. Nalaze se u sredini, tako da oni koji te stranice posebno zanimaju, poglavito odgovorni u Crkvi u Njemačkoj, mogu kronološki sačuvati. Više su se puta zbog toga čule i pohvale od predstavnika njemačke Crkve. U jednom od važnijih poglavlja knjige fra Josipa Klarića „Hrvatsko iseljenništvo u Njemačkoj na pragu asimilacije“, Biblioteka „Ravnotatarski Cvit“, knjiga br. 13, Lepuri, 2002., upravo su njegova delegatova pisma koja je tijekom petogo-

Naslovnica prvog broja „Žive zajednice“

dišnjeg mandata objavljivao u „Živoj zajednici“ na njemačkom jeziku. Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić od broja 7-8. 2003. do danas svoj mjesečni prilog na njemačkom jeziku donosi u rubrici „Duhovni poticaj“.

Pet glavnih urednika

Prvi broj „Žive zajednice“ izašao je u rujnu 1978., a tadašnji pokretač lista i prvi urednik delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Bernardo Dukić započeo je svoju Urednikovu riječ riječima: „Evo nas prvi put k vama s novim listom 'Živa zajednica'“. Valja također napomenuti kako je prvi broj imao svega osam stranica. O. Dukić je samostalno uređivao „Živu zajednicu“ od bro-

u Njemačkoj, na suvremen način piše o vjeri, vjerskim, socijalnim i obiteljskim, kulturnim temama, objavljuje razgovore s istaknutim ljudima iz crkvenog i općedruštvenog života iz diaspore ili iz domovine. U listu se također vodi računa o čistoci hrvatskoga jezika, tako

zajednice"

ja 1. 1978. do broja 6. 1979. Od broja 7. 1979. do broja 3. 1983. kao urednici se potpisuju pok. fra Ignacije Vugdelija i fra Bernardo Dukić. Od broja 4. 1983. do broja 9. 1991. urednik je „Žive zajednice“ pok. fra Ignacije Vugdelija. Nakon pok. Ignacija od broja 10. 1991. do br. 12. 1993. glavni je urednik don Ante Živko Kustić. Fra Anto Batinić je glavni urednik od broja 1-2. 1994. do broja 11. 2002. Od broja 12. 2002. godine na mjesto glavnog urednika dolazi dr. Adolf Polegubić, koji od svih sadašnjih urednika nije svećenik.

„To je svojevrsna kronika o jednom teškom vremenu i našim ljudima u njemu, raspršenom diljem Njemačke, Europe i svijeta. To je kronika o očuvanju i rastu vjere tih ljudi, o praćenju i osmišljavanju njihove ljudske, društvene, političke i kulturne dimenzije“, napisao je fra Anto Batinić u uvod-

gradu „Živoj zajednici“ u povodu 30. godina izlaženja.

Bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje

U sadržaju od prvog do posljednjeg broja lista provlače se ideje o vjeri u Boga, ali i vjernosti Bogu naših ljudi; o njihovoj neraskidivoj povezanosti s Katoličkom Crkvom, bilo onom općom ili domovinskom, o njihovoj neuništivoj svijesti pripadnosti hrvatskomu narodu i hrvatskoj domovini.

Može se doista reći da su Hrvati u dijaspori desetljećima imali i još uvijek imaju tri osnovna gesla življenja i djelovanja: bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje. Tijekom godina izlaženja list se pokušao u više navrata i modernizirati, obogatiti kako u sadržajnom tako i u tehničkom smislu. S obzirom da se osamostaljenjem Republike Hrvatske očekivao veliki povratak naših ljudi iz dijaspore, i prognoza izlaženja „Žive zajednice“ nije bila dugovječna. No, mi smo još uvijek tu. S našim narodom još uvijek dijelimo njegovu iseljeničku sudbinu. „Živa zajednica“ još uvijek traje. Mi-jenjaju se urednici, ali ona ostaje kao budni kroničar zbivanja u našem narodu na ovim prostorima.

Valja također istaknuti kako izlaženje „Žive zajednice“ ovisi prije svega o financijskoj potpori Njemačke biskupske konferencije, ali i našim ljudima koji se nalaze u Njemačkoj. Potreba za „Živom zajednicom“ bit će manja ako se u doglednoj budućnosti veliki broj naših ljudi odluči na povratak u domovinu, ili ako se budu potpuno integrirali u njemačko društvo i Crkvu. Ako se to i dogodi, bit ćemo ponosni na uvezane brojeve s kojima ćemo se i mi vratiti u domovinu jer će u njima ostati zapisano zanimljivo i važno poglavlje naše povijesti.

Dolaskom na mjesto glavnog urednika dr. Polegubić je u Uvodniku na-

pisao: „Dosadašnji su urednici dali sve o sebe da ne zgasne naša pisana hrvatska riječ u ovome dijelu svijeta. Na tome im od srca zahvaljujem i obećavam da ću učiniti sve, koliko bude u mojoj mogućnosti, kako bih nastavio djelo u službi svojih sunarodnjaka, Hrvata katolika, u ovoj zemlji bez obzira odakle potječu.“

List može ponajbolje izgledati, u njemu mogu biti ponajbolji tekstovi, ali ako ne nađe put do čitalačke publike, to ništa ne koristi. U tome važnomu lancu, uloga voditelja hrvatskih katoličkih misija i zajednica, pastoralnih suradnika i suradnika te socijalnih radnika i radnika je veoma važna. Kako je poznato, list se ponajviše distribuira preko naših misija te manjim brojem preko pretplatnika. I ubuduće se u tom smislu očekuje pomoć i suradnja.

„Živu zajednicu“ ne možemo promatrati izvan problema opće krize vjerskog, a i općenito tiska u svijetu. To se odražava i na probleme kojih nije pošteđen ni naš vjerski tisak u domovini. Unatoč tomu, može se reći kako je bilo hrabro pokrenuti „Živu zajednicu“ u ono vrijeme, kad je u domovini još uvijek bio na snazi komunistički sustav, a također i bez velikih financijskih i tehničkih sredstava, stručne ekipe, distribucijske mreže, ali i profila primalaca i čitatelja.

Adolf Polegubić

Počasna nagrada Hrvatskoga društva katoličkih novinara

U sadržaju od prvog do posljednjeg broja lista provlače se ideje o vjeri u Boga, ali i vjernosti Bogu naših ljudi; o njihovoj neraskidivoj povezanosti s Katoličkom Crkvom, bilo onom općom ili domovinskom, o njihovoj neuništivoj svijesti pripadnosti hrvatskomu narodu i hrvatskoj domovini.

niku jubilarnog broja u povodu 20. obljetnice „Žive zajednice“ 1998. godine. Prigodni svečani broj „Žive zajednice“ objavljen je u povodu 25 godina njezina izlaženja u rujnu 2003. Valja istaknuti kako je intervju za „Živu zajednicu“ u povodu njezina 250. broja dao zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u božićnom broju „Žive zajednice“ 2004. godine. U razgovoru je kardinal Bozanić posebno istaknuo: „Potrebno je izvršiti pastoralnu analizu i provjeru postojećih hrvatskih misija kako bi se što bolje uključile u opći pastoral Crkve u Njemačkoj te tako programirati pastoral naših misija kako bi one što bolje sačuvale naš hrvatski i crkveni i kulturni i nacionalni identitet.“ Hrvatsko društvo katoličkih novinara (HDKN) 30. travnja 2008. dodijelio je počasnu na-

Kriteriji zrele religioznosti

Zrela religioznost gradi svoju vjeru na dostupnim činjenicama u sadašnjosti i stalno ostaje otvorena dodatnomu svjetlu.

Puno toga govori u prilog tvrdnji da je puka prisutnost ili neprisutnost religioznosti u čovjeku manje važan indikator duševnoga zdravlja ili bolesti nego način na koji religioznost funkcionira u organizacijskoj strukturi same ličnosti. Dakle, kao što pristupnost religioznosti ne garantira integriranu ličnost, tako od fragmentarne, neintegrirane ličnosti jedva da možemo očekivati integriranu, zrelu religioznost.

Već je prije gotovo pet desetljeća G. Allport sugerirao da bi se zrelost mogla mjeriti po osobnoj moći i sposobnosti

iskustvenih događaja rađa osjećaje zadivljenosti i strahopoštovanja, osjećaje jedinstva sa Svemirom, osjećaj skromnosti, zanosu i slobode; a to sve određuje s velikom stalnošću odgovorno poštovanje osobe, uključujući takve sfere što su moral, ljubav, rad i sl.“

Očito ova Strunkova definicija uvažava pojedina shvaćanja vjerske zrelosti cijelog niza psihologa – od Freuda, Junga, Fromma, Jamesa, Allporta do Frankla. Njegov opis uključuje religiozne osjećaje, čine i vjero-

„Kad sam bio dijete, govorio sam kao dijete, mislio kao dijete, sudio kao dijete. Kad sam postao zreo čovjek, odbacio sam što je djetinjstvo“ (Kor 13,11).

Vjera u djetinjstvu nije nezrela zato što je naučena u djetinjstvu, već zbog toga što su „govor, osjećaji i mišljenje“ koji su povezani s vjerom – djetinji. Zrelost zahtijeva pročišćenje djetinjega ponašanja kritičkim i refleksivnim sudovima i stalno proširivanjem smisla, koji se stječe i obogaćuje borbom za životne ciljeve. Stoga će zrela religioznost stalno

1) koja proširuje svoje interese iznad bioloških impulsa koji uključuju ljudske vrijednosti,

2) koja reflektira osobno iskustvo s objektivnošću i shvaćanjem i

3) koja integrira samoga sebe u jednu cjelovitu filozofiju života (Allport, 1950.).

Prema tome, zrela bi religioznost poticala razvoj zrele ličnosti proširujući ljudske interese, omogućavala bi refleksiju i shvaćanje, te bi povezivala konce i krajeve osobnih iskustava u jednu cjelinu.

Izgleda da se, ipak najčešće citira ona malo proširenija psihološka definicija zrele religioznosti koju je ponudio Orlo Strunk (1965., str. 144–145):

„Zrela religioznost je dinamična organizacija kognitivno-afektivno-konativnih čimbenika koji posjeduju određene karakteristike dubine i izvišenosti – uključujući visokosvjesni i artikulirani sustav vjerovanja, očišćen kritičkim procesima od djetinjih želja, te vrlo prikladan i dovoljno obuhvaćen da naše smisao u svim životnim nestalnostima. Takav sustav vjerovanja, iako nezavršen u duhu, uključuju uvjerenje o postojanju Idealne Moći preko mojej osoba može osjećati prijateljsku povezanost – uvjerenje utemeljeno na autoritarivnu i neopisivu iskustvu. Dinamički odnos između toga vjerskog sustava i tih

vanja, te ističe nužan utjecaj koji zrela religioznost mora imati na svagdanji život. U isto vrijeme, izbjegava svodenje zrele religioznosti na jednu vjeru i ostavlja mogućnost da brojni religiozni stilovi života posjeduju zrele karakteristike.

U istome duhu Crapps, nama zasigurno na vrlo prikladan način, sabire minimum standarda prema kojima mora biti valoriziran svaki vjerski sustav ili osobno religiozno iskustvo želimo li ga označiti zreli ili zreloom religioznošću (1986. usp. str. 365–367).

Zrela religioznost ostavlja veliki prostor

Nedvojbena primjer religiozna čovjeka i poznavatelja ljudske duše, apostol Pavao iz Tarza napisao je:

Zrela religioznost

1. Kritički ispituje i preispituje prigrljena vjerovanja i praksu
2. Priznaje demonske snage, ali ne preokupacije njima
3. Koristi sve snage kako bi motrila sva iskustva u vjerskom ozračju
4. Njeguje osobnu slobodu i odgovornost
5. Djeluje sa sigurnošću dok traga za novim svjetlom

svjesno uspoređivati religiozno vjerovanje, osjećaje i djelovanje s novim informacijama i kritičkim analizama.

Zrela religioznost jača urednost života

Za ovaj pojam najzaslužniji je W. Rogers (1968.), koji je istaknuo kombinaciju reda i kaosa kao središnji predmet psihoterapije. Zrela religioznost uzima ozbiljno i red i kaos. Ona ne odbija zlokošt kao da božansko otklanja svaki problem, niti ovažava tako demonsko, kao da je ljudski život bez vrijednosti. Zdrava religioznost priznaje kaotičnost, ali se njome ne preokupira, već ide prema svojim ciljevima i smislu. Vjernik koji gleda na Boga kao na onoga koji prihvaća i nesavršena čovjeka, spo-

Snimio: Ivan Skulber

Religiozno zrela osoba, čak i kad je njezina vjera izgrađena od tako izabranih blokova iskustva, pokušava ugraditi brojne aspekte ličnosti u sveobuhvatno shvaćanje života i sudbine. Čak i kad određeni aspekti nisu bitni za osobnu izradnju, zrela osoba uči da ih ne prezire u drugima.

Viktor E. Frankl (1993.) iskusivši patnju, ponižavanja i mučenja i vidjevši okrutne smrti u nacističkim koncentracijskim logorima, uvjerio se da je ključ ljudske egzistencije volja za smislom. Zrela religioznost zahtijeva otvorenost prema svim ljudskim stvarima, i mučnim i ugodnim, kao i traženje značaja koje daje krajnji smisao u toj cjelokupnoj stvarnosti.

Zrela sloboda ohrabruje

Nema dvojbe da ljudsku slobodu ograničavaju naslijeđe, društvena oko-

One koji na religioznome području ne trpe sumnju i traže potpunu sigurnost, nije lako ubrojiti u ovu kategoriju. Heuristički pristup religiji prihvaća granice ljudskih vizija, prihvaća činjenicu da je „ono što sad vidimo poput nejasne slike u ogledalo“ (Kor, 13, 12) i da ničija percepcija nije toliko jasna da vidi potpunu istinu.

Fanatična religija koja inzistira na apsolutnosti u tome je smislu idolatrijska, jer stavlja ljudsko shvaćanje iznad samoga Boga, dok se zrela religioznost ne klanja svojim formulacijama o Bogu niti čeka s djelovanjem dok se sve činjenice ne razjasne. Ona gradi svoju vjeru na dostupnim činjenicama u sadašnjosti i stalno ostaje otvorena dodatnomu svjetlu. Religiozna zrelost, dakle, ne ovisi o tome koliko je vjernik siguran u ono što vjeruje, već koliko su mu bitni religija i religioznost u strukturi vlastite ličnosti.

Borba za životnu ravnotežu zahtijeva snošljivost

R. W. Crapps je, bez dvojbe dobro primijetio da se, dok se govori o zreloj religioznosti, dva pojma stalno, na izravan ili neizravan način, pojavljuju u svijesti, a to su ravnoteža i snošljivost. Čovjek koji nastoji napredovati prema zreloj religioznosti slični osobi na dječjoj klackalici koja pokušava držati ravnotežu između vidljivo suprotnih sila. Tu se sudaraju dječja razigranost i odrasla stabilnost, osobni interesi i društvena odgovornost, institucionalna lojalnost i osobni integritet.

Upravo takva borba za životnu ravnotežu zahtijeva beskrajnu snošljivost: snošljivost prema samom sebi u pouzdanju da se opraštanje i oslobađanje od mana mogu dogoditi i, snošljivost prema drukčijim religijskim stilovima života (jer se njih prihvaća kao proizvode psihološke preferencije, a ne biti vjere), snošljivost prema različitim vjerskim sustavima u uvjerenju kako još nije izrečena posljednja riječ niti se svom i potpunom istinom zao kružilo ljudsko znanje.

Vježbanje u takvoj snošljivosti i postizavanju životne ravnoteže vrlo je zahtijevan i osjetljiv posao, ali spada u neizostavnu poputbinu u napredovanju prema zreloj religioznosti.

Šimun Šito Ćorić

Iz knjige „Zdrava i nezdrava religioznost“, Fram-Ziral – Glas Koncila, Mostar – Zagreb, 2006., str. 55-62.

Nezrela religioznost

1. Nekritički se drži djetinjih ideja i prakse
2. Ne prihvaća zlokobne elemente ličnosti
3. Odbija segmente ljudskoga iskustva kao irelevantne
4. Podržava individualizam bez odgovornosti
5. Zahtijeva apsolutne odgovore

sobnoji je prihvaćati sebe, zdravo se odnostiti prema osjećaju krivnje (između ostalog, može sebi opraštati) i posvetiti se pozitivnim ciljevima.

Zrela religioznost obuhvaća cijelo područje ljudskog iskustva

Bez obzira na to što mi u svrhu analize religioznoga iskustva proučavamo pojmove kao što su religioznost u djetinjstvu, mladenaštvu i zrelosti, kognitivni, afektivni i voljni elementi u religioznosti, religija i poslušnost, afirmacija, te misticizam i slično, takve podjele ne odgovaraju posve punini ljudskih sposobnosti. Naime, religijski sustavi znaju često isključiti dio ljudskoga iskustva: razum na račun osjećaja, individualizam na račun udružene odgovornosti, zadovoljstvo na račun žrtve.

lina, nagonske potrebe, uvjetovanja i sl. Time je čovjek uhvaćen u mrežu društvenih i osobnih sila iz koje mu se nemoguće izvući. Međutim, u tim ograničenjima ljudi ipak mogu slobodno birati. Upravo u izboru i preuzimanju odgovornosti za izabrano, osobe pokazuju svoje istinski ljudsko svojstvo. Zrela religioznost sankcionira u vjerovanju i djelovanju takvo slobodno i odgovorno zauzimanje.

Zrela religioznost je dovoljno sigurna

Već je G. Allport ustvario da je zrela religioznost (zreli „religiozni sentiment“) nužno heuristička, to jest „ona može djelovati svim srcem i bez apsolutne sigurnosti. Ona može biti sigurna i bez potpune sigurnosti“ (1950. str. 72).

ALTÖTTING

Trideset i peto hrvatsko hodočašće

Hrvati katolici iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) iz Bavorske regije i ove su godine u velikom broju na blagdan sv. Petra i Pavla 29. lipnja po trideset i peti put hodočastili u poznato bavarsko marijansko svetište u Altötting. Slavlje u bazilici sv. Ane započelo je svečanim ophodom tijekom kojega su hrvatsku i bavorsku zastavu nosili mladi iz HKM München obučeni u hrvatske narodne nošnje.

Svečano misno slavlje, kojem su pribivali i generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Münchena Vladimir Duvnjak i poznati hrvatski ugostitelj i dobrotvor Ivo Sadrić iz Poinga, predvodio je dubrovački biskup predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu mons. dr. Želimir Puljić u zajedništvu s predstavnikom regije voditeljem HKM Augsburg fra Antom Pranićem, organizatorom hodočašća voditeljem HKM Regensburg vlč. Josipom Antuncem, voditeljem HKM München fra Tomislavom Dukićem, voditeljem HKM Rosenheim fra Ivanom Vidovićem, voditeljem HKM Ingolstadt o. Nikom Šošićem, voditeljem HKM Traunreut fra Mogomirom Kikićem, dušobrižnikom u HKM Nürnberg o. Matom Križićem te uz asistenciju stalnog đakona iz HKM München Matom Kutlešom. Sve je na početku pozdravio o. Pranić podsjetivši kako su se Hrvati katolici iz Bavorske okupili na 35. jubilarnom hodočašću u Altöttingu.

Mons. Puljić je istaknuo kako i Hrvati i Bavarce povezuje pobožnost prema Djevici Mariji te odanost prema Katoličkoj Crkvi. Govoreći u propovijedi o sv. Petru i Pavlu istaknuo je: „Dva su svijetla lika koje Crkva liturgijski danas časti: 'Jednim blagdanom, naime, slavimo apostole Petra i Pavla'. Matejevo evanđelje donosi Petrovo očitovanje vjere u Mesiju, Krista Pomazanika, a poslanica govori o radnoj poruci apostola Pavla njegovom vjernom učeniku Timoteju. Divan je Petar u ispovijedanju vjere. Divan je i Pavao u pripovijedanju svog vjerničkog iskustva. Obojica će pri kraju života ponizno ispovijediti kako su 'dobar boj bili, trku završili i vjeru sačuvali'. Započinjem razmišljanje o Petrovu susretu s Isusom jednog jutra u zoru. Tada je zbog neuspjelog lova ri-

ba bio umoran i razočaran, te s obale čuo Isusovu zapovijed: 'Petre, baci mrežu s druge strane!' 'Učitelju, svu noć smo se trudili i ništa nismo ulovili. Ali, na tvoju riječ bacit ću mreže'. I uhvatiše silno mnoštvo riba da se napuniše dvije lađe te umalo ne potonuše. Vidjevši to Petar pada do Isu-

ku. Ne stidi se svjedočanstva za našega Gospodina, ni mene sužnja njegova... Čuvaj dragocjeno povjereno blago'. Pavao upozorava svog ljubljenog učenika da će 'nastati teška vremena jer će ljudi biti lakomi, umišljeni, oholi, psovači, nepokorni roditeljima, nezahvalni, bezvjernici, bez ljubavi,

Slavlje je predvodio biskup Želimir Puljić u zajedništvu s hrvatskim svećenicima

sovih nogu govoreći: 'Idi od mene, Gospodine, grješan sam čovjek!' Divan pokornički susret učenika s učiteljem. Petar iskreno priznaje svoju grješnost i za to biva nagrađen: 'Ne boj se Petre! Odsada ćeš loviti ljude'. Isus, dakle, odabire Petra i obećava svoju pomoć i asistenciju. I od tog nezaboravnog susreta započinje proces odgoja ribara Petra, koji će trajati pune tri godine", kazao je.

„Drugi lik, koga nam liturgija danas predstavlja, veliki je mislilac, poznati propovjednik i zapažen pisac sv. Pavao, koji je 'objavio Kristovo ime poganima i postao učiteljem narodâ'. Njegova tri velika misionarska putovanja obilježena su naporom i zanosom. Tamo kamo nije uspio osobno stići, trudio se uputiti pisanu riječ, svoju poslanicu. Današnji odlomak iz pisma Timoteju, pisao je iz posljednjeg sužanjstva, potkraj života (između 65 i 67. godine). Timotej je Pavlov privrženi učenik, te kao mladi efeški biskup vrijedan suradnik. Budući da Timotej obavlja pastirsku dužnost u složenim i ozbiljnim vremenima, Pavao mu daje upute i savjete. S puno nježnosti i osobnog osjećanja: 'Raspriju milosni dar koji je u tebi polaganjem mojih ru-

nepomirljivi klevetnici, neotesani, neprijatelji dobra, naprasiti, bahati, ljubitelji požude mjesto ljubitelji Boga. Njih izbjegavaj! I ostani u onome što si naučio i čvrstom vjerom prihvatio! Na kraju poslanice Pavao zaklinje svog učenika Timoteja neka bude trijezan i vjeran do kraja, neka 'propovijeda, kori, prijeti i opominje, bilo to zgodno ili nezgodno sa svom strpljivošću i blagošću' jer dolaze dani kada 'ljudi neće podnositi zdrave nauke, nego će odvrćati uši od istine, a okretati se bajkama'. I prekrasnim riječima rastanka i oproštaja završava svoju poslanicu: 'Prispjelo je vrijeme moga odlaska. Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao'."

Mons. Puljić je u nastavku istaknuo kako suvremeno poganstvo ima puno sličnosti s Pavlovim i Petrovim vremenom. „Novo poganstvo, naime, u svoj svojoj silini udara na vrata naših domova i nemilosrdno gazi preko naših svetinja. Počnimo od onih najbanalnijih stvari: Pitam Vas, dragi roditelji i odgovitelji, kad kritički listate dnevne i tjedne tiskovine, možete li ih slobodno i bez straha od sablazni dati svojoj djeci da ih čitaju i listaju? Kad s djecom gledate televiziju zar ne

osjećate kako mnogi programi nisu u skladu sa zakonom koji štiti maloljetnu djecu od agresivnih i porno filmskih prizora?! Može li onda roditelj i kršćanski odgojitelj skrštenih ruku slušati i gledati kako se ranjava bezazlenost i nevinost djece i mladeži, a ugrožava se i svetost braka i obitelji?! Jesu li roditelji i odgojitelji danas kadri reći svojoj djeci, onako kako je Pavao govorio svom dragom Timoteju, 'to izbjegavaj i ostani u onome što sam te poučio'."

Na kraju misnog slavlja mons. Puljić je pročitao posvetnu molitvu hrvatskoga naroda Blaženoj Djevici Mariji. Vlč. Antonac je uputio riječi zahvale svima koji su doprinijeli slavlju, poglavito HKM München iz koje je hodočastilo osam biciklista, 21 pješak, 12 folkloraša te osam ministranata. Ujedno je podsjetio kako toga dana o. Vidović slavi 36 godina svećeništva, o. Pranjić 33, vlč. Josip Vidčić 33 te o. Dukić dva dana ranije 15 godina svećeništva. Misno slavlje zav-

Misnom slavlju pribivalo je više tisuća hodočasnika

ršilo je hrvatskom himnom. Milodari su bili namijenjeni za pomoć siromašnijim studentima u Dubrovniku. Na misi je pjevala skupina pjevača iz HKM Rosenheim uz orguljsku pratnju pastoralnog suradnika u HKM Rosenheim Mirka Kapetanovića te uz mode-

raciju pastoralnog suradnika u HKM Traunreut Josipa Vrdoljaka. Hodočaćće je završilo večernjom molitvom u čast Blažene Djevice Marije i blagoslovom s Presvetim u bazilici sv. Ane, koje je predvodio mons. Puljić.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

POING

Dvadeset i pet godina misnih slavlja na hrvatskom

Za misnog slavlja. Jedan od inicijatora misnih slavlja na hrvatskom jeziku bio je hrvatski ugostitelj Ivo Sadrić (lijevo).

Hrvati katolici iz Poinga, koji pripadaju Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) u Münchenu, proslavili su u subotu 28. lipnja 25. obljetnicu slavljenja mise na hrvatskom jeziku u tome malom bavarskom gradu.

Svečano misno slavlje u tom je povodu u crkvi sv. Mihaela u Poingu predvodio dubrovački biskup predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu mons. dr. Želimir Puljić u zajedništvu s ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Antom Kutlešom, voditeljem HKM München fra Tomislavom Dukićem, fra Božom

Ančićem, fra Jozom Zrnčićem, fra Lukom Livajom i njemačkim župnikom vlč. Michaelom Holznerom. Misnom slavlju pribivao je jedan od inicijatora misnih slavlja na hrvatskom jeziku Ivo Sadrić, poznati hrvatski ugostitelj i poduzetnik u tome mjestu, te predstavnici Generalnih konzulata Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Sve je na početku pozdravio fra Božo Ančić koji u Poingu slavi misna slavlja na hrvatskom jeziku, posebno izrazivši dobrodošlicu mons. Puljiću. Mons. Puljić je istaknuo kako je 25 godina lijepi broj godina te da je dostojno zahvaliti Bogu za to vrijeme zajedničkog slavlja i zajedničke molit-

ve. „Euharistijska je gozba najveći izraz naše zahvalnosti i zato je preko nje dostojno reći Bogu hvala.“ Mons. Puljić je ujedno podsjetio na otvaranje crkvene godine velikoga apostola sv. Pavla. U propovijedi se posebno osvrnuo na život i djelovanje apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla.

Na kraju je o. Ančić pročitao blagoslov pape Benedikta XVI. Ivi Sadriću i njegovoj obitelji u povodu 25. obljetnice slavljenja mise na hrvatskom jeziku u Poingu. Misno slavlje uveličala je muška klapa „Croatia“ i skupina mladih iz HKM München. Slavlje je duhovno-kulturnim programom, u kojem su nastupili bavarski trubači i hrvatski tamburaši te djeca iz njemačkog vrtića, nastavljeno u Katoličkom crkvenom centru „Rupert Mayer“ te u hotelu „Poinger Hof“, vlasnika Ive Sadrića.

Misna slavlja na hrvatskom jeziku počela su se služiti u vrijeme voditelja HKM München fra Jozę Zrnčića, a od velike pomoći pri organiziranju je bio upravo Ivo Sadrić i njegova obitelj. Valja ujedno podsjetiti kako je mons. Puljić toga dana posjetio rodno mjesto pape Benedikta XVI. Markt am Inn.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Piše: Mihály Szentmártoni, S.J.

Tko sve gradi kraljevstvo Božje?

Ovim svijetom upravlja Bog.

Mi se često i rado nazivamo graditeljima Božjeg Kraljevstva. Lijepa je to definicija kršćanina: suradnik Božji u izgradnji ljudskijeg, humanijeg, božanskijeg svijeta u ovom času povijesti, tu i sada. Međutim, jedan odlomak iz Knjige Ljetopisa donosi nam jedno veliko iznenađenje. Tamo, naime, čitamo, da Hram Božji ne grade ni pobožni kraljevi, ni proroci, ni narod Božji, nego upravo neprijatelj Kir! Ili još preciznije: gradi ga Bog preko Kira: „Ovako veli perzijski kralj Kir: Sva zemaljska kraljevstva dade mi Jahve, Bog nebeski. On mi naloži da mu sagradim Dom u Jeruzalemu, u Judeji,“ (2 Ljet 36, 23). Domet ove poruke je ogroman. Ona nam daje ključ za razumijevanje kako opće, tako i individualne povijesti. U toj povijesti zadnju riječ ipak ima Bog, a ne sustavi i pojedinci, koji bi htjeli odvesti tu povijest na stranputicu. To vrijedi i danas.

Razine Božjeg djelovanja

Istina o tome da Bog upravlja svijetom vrijedi u prvom redu za opću povijest. U našu je povijest jednom zauvijek ušao Bog po Isusu Kristu. Od tada ne postoji „bezbožna“ povijest, nego samo povijest spasenja. Svi usponi i padovi, sva dobra, ali i zloba, u konačnici se ugrađuje u Božji naum. To ne znači nijekati krivnju, nego znači prepoznati jedini izvor nade i znači ohrabrenje svima onima, kojima se čini da čitava ova povijest ide nizbrdo. Ovim svijetom ne vlada Kain, nego Bog koji je sposoban voditi povijest prema punini unatoč svim ljudskim ograničenjima. Istina o tome da Bog upravlja svijetom vrijedi i za Crkvu. Možda olako, možda prečesto, možda previše uplašeno govorimo o neprijateljima Crkve: o bezbožnicima, u otpadnicima, o indiferentnima, itd. Kir nam daje i ovdje veliku pouku: i oni, tzv. neprijatelji se ugrađuju u Božji plan. Na svoj način i oni grade Crkvu Kristovu: možda svojim kritikama tako da nas na taj način učine boljim kršćanima, možda stvaranjem mučenika, čija krv postaje sjeme

novog kršćanstva; svejedno na koji način, ali i oni ulaze u vječni plan Božji. Istina o tome da Bog upravlja svijetom vrijedi i za svaki pojedini život. Povijest našeg individualnog života piše Bog. Imamo li neprijatelje, ljude koji nam žele zlo? Možda i postoje takvi ljudi. Ali ako smo na Božjoj valnoj dužini, onda ih se ne moramo bojati – ako ih uopće ima. „Ne bojte se onih, koji mogu ubiti tijelo, ali ne mogu ubiti duše“, hrabrio je Isus svoje uplašene učenike. On, Krist vodi povijest njihovog i našeg života. Stoga, svaki čovjek, svaka situacija, svaka nesreća – ako smo Božji – samo gradi tu povijest, nikad ne razgrađuje. Jer u konačnoj liniji Bog vodi naš život. Razmišljanje o Kiru i njegovoj poruci ima konkretnih primjena za naš kršćanski, duhovni život. Prva promjena je ova: Nemojmo olako proglašavati ljude neprijateljima, još manje se prepustimo mržnji. Isus je išao čak tako daleko, da je tražio od svojih učenika, da se mole za svoje neprijatelje. Što ćemo za njih moliti? Da ih Bog kazni? Nipošto! Da se obrate? Možda i to. Ali molimo u prvom redu za to, da se preko njih izvršava namjera Božja, da budu graditelji Božje povijesti, pa makar toga nisu ni svjesni. A mi pamtimo veliku poruku: Sve što postoji, gradi Božju povijest!

Kako prepoznati Božje djelovanje?

Druga promjena je nastojanje da se prepozna Božje djelovanje. Kao polazište možemo se sjetiti jednog prizora iz Ivanova evanđelja (Iv 6, 24–35). Radi se o događajima nakon čudesnog umnoženja kruha. Ima jedna zanimljiva okolnost u ovom evanđeoskom događaju. Ljudi, pošto su otkrili, zaokupljeni kruhom i ribama, da Isusa nema više, svi kao jedan krenuše u potragu za njim. Kad ga konačno nađu, u čudu ga pitaju: „Učitelju, kad si ovamo došao?“

Ovo se pitanje postavlja u životu svakog od nas. „Gospodine, pa kad si ovamo stigao? Ja sam te tražio u molitvi, kucao sam i plakao, ali tebe kao

da nije bilo!“. Gledajući događaje u svijetu možda smo u napasti da povjerujemo agnostičkim filozofima koji kažu da je Bog napustio ovaj svijet. A onda odjednom, protivno svim očekivanjima i fizičkim zakonima, evo Isusa među nama! Točno onako, kako to čitamo u Evanđelju: malo prije još je bjesnila strašna oluja po jezeru, nevrieme u kojem nitko neće krenuti na put. A Isus se odjednom našao na drugoj obali jezera, među uplašenim ljudima. Tu je s natprirodnom smirenošću, kao da nam hoće poručiti, da se ne brinemo za sporedne stvari, nego da počnemo gledati svijet i sebe drugačijim očima. Koje je to drugačije gledanje?

To je sposobnost da se svugdje prepozna Božje djelovanje. To gledanje je karakteriziralo mišljenje izraelkog naroda u Bibliji. Tamo gdje mi zaustavljamo pogled i misli isključivo na drugotnim, ovozemaljskim uzrocima, Izraelci bi promatrali prvotni uzrok, tj. Boga. Ako su bili poraženi u ratu, govorili bi da ih je porazio Bog, a ne neprijateljska vojska ili nesposobnost njihovih vojskovođa. Ako je padala kiša, onda je Bog dao kišu. Kad su skakavci uništili sjetvu, rekli bi da je Bog poslao skakavce. Dapače, Bog je taj koji ohrabruje srce faraona.

Dopuštamo da je ovakvo gledanje na događaje možda jednostrano. Ali naše suvremeno gledanje na stvari i događaje pati od druge krajnosti: skloni smo potpuno zaboraviti Božje djelovanje pa gledamo samo na drugotne uzroke. Nestala je glavobolja? Židovi bi rekli: „Bog te je izliječio“. Mi kažemo: „Uzeo sam aspirin pa je prošla glavobolja“. A istina je da nas je Bog izliječio po aspirinu. Na žalost, izgubili smo smisao za djelovanje nadnaravnoga u našem svagdanjem životu. Mi ne osjećamo više da Bog upravlja našom sudbinom preko ljudi, da Bog liječi naše duhovne rane preko naših savjetnika, da Bog vraća zdravlje preko liječnika, da Bog oblikuje svaku situaciju u kojoj se nalazimo, da Bog šalje svaku osobu koja ulazi u naš život, da Bog daje kišu, da se On poigrava u lahoru, da nam On govori u svakom šumu oko nas. ■

Danksagung des Delegaten

Sehr geehrte Leserinnen und Leser!

Am 9. Juli 2008 hat unsere Delegatur in Frankfurt das Dekret des Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz, Erzbischof Dr. Robert Zollitsch, über die Berufung meines Delegatendienstes für die Katholiken kroatischer Muttersprache in Deutschland erhalten.

Es ist mir eine Ehre dieses, mir anvertraute Amt auch für die nächsten fünf Jahre weiterhin, voller Vertrauen in die göttliche Fügung, anzunehmen und das in mich gesetzte Vertrauen nach bestem Wissen und Gewissen zu erfüllen. Bei dieser Gelegenheit möchte ich meinen Dank aussprechen an alle kroatischen Priester und PastoralmitarbeiterInnen, die in Deutschland in kroatischen katholischen Gemeinden tätig sind, für ihre wiederholte Stimme, die mir dadurch die Verantwortung und das Zutrauen für dieses Amt ausgesprochen haben. Auch danke ich unseren kroatischen und deutschen Bischöfen, sowie den Ordensoberen und allen Verantwortlichen für die Ausländerseelsorge, für ihre Unterstützung in jeglicher Hinsicht.

In Anlehnung an ein chinesisches Sprichwort, wonach derjenige, der Wasser trinkt, undankbar sei, da er nicht an denjenigen denkt, der den Brunnen ausgegraben hat, weiß ich, wer den Brunnen ausgegraben hat und an den ich voller Dankbarkeit denke. Es ist unser Allmächtiger Herr, der uns seine Gnade auf vielfältige Weise zeigt und in dessen „Auftrag“ wir alle (meine kroatischen wie auch deutschen Brüder) unseren Dienst tun, und uns für die Gläubigen einsetzen.

Es ist für mich eine ehrenvolle Aufgabe, solch eine große und wichtige Institution für die Kroaten in der Diaspora zu leiten. Unsere Kroatenseelsorge, als Koordinierungsstelle für alle kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland, ist wichtig für eine gute Zusammenarbeit der kroatischen Gemeinden untereinander.

Seit Jahrzehnten organisieren wir Bibelolympiaden, Jugendbegegnungen, Studienfahrten und Wallfahrten, kulturelle Veranstaltungen, Folklorefestivals und Treffen der Kirchenchöre. Das Spektrum unseres Wirkungskrei-

ses beschränkt sich nicht nur auf Religiöses, sondern geht auch auf die kulturelle Ebene über, da wir ein Knotenpunkt für die kroatischen Gläubigen in Deutschland sind. Dank der Unterstützung unserer deutschen Bischöfe bringen wir auch Publikationen heraus, wie den jährlichen Sammelband mit aktuellen Vorträgen oder unser monatlich erscheinendes Mitteilungsblatt die „Lebendige Gemeinde“.

(v.links) P. Josip Bebić, Weihbischöfe; Engelbert Siebler, Dr. Josef Voß, Dr. Franz Cserhát und Rainer Klug während der Jahrestagung der Ausländerseelsorge in Würzburg vom 22. bis 24. Januar 2008

Grenzübergreifend veranstalten wir jährlich stattfindende Pastoraltagungen, an denen auch unsere deutschen Freunde teilnehmen, Exerzitien für kroatische Priester und Diakone, sowie Fortbildungsmaßnahmen für die PastoralmitarbeiterInnen.

Mit Freude stellen wir fest, dass es zurzeit 98 kroatische katholische Gemeinden in Deutschland gibt. Trotz der Schließung und Zusammenlegung einiger Gemeinden, trotz der Verringerung der Anzahl der Priester, Pastoral- und Sozialarbeiter und der Sparmaßnahmen in allen Diözesen, ist unsere Situation, Gott sei Dank, zufriedenstellend. Die Aufrechterhaltung einer unveränderten Arbeit unserer Gemeinden ist unser Beitrag dank der Unterstützung der kroatischen und deutschen Bischöfe.

Wir in der Delegatur sind froh über eine gute und enge Zusammenarbeit mit der Migrationskommission der Deutschen Bischofskonferenz, der kroatischen Bischofskonferenz wie auch der von Bosnien und Herzegowina sowie mit dem Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge in

Deutschland und dem kroatischen Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge. Ebenso bemühen wir uns auch um gute Kontakte zu kroatischen Konsulaten und Kulturvereinen, um durch gemeinsame Vorhaben und Projekte ein repräsentatives Bild unseres Landes und Volkes in der deutschen Gesellschaft zu fördern und zu unterstützen. Ohne die Unterstützung meiner drei Mitarbeiterinnen, des

Chefredakteurs der Lebendigen Gemeinde und der 12 Regionalsprecher, denen ich hiermit danke, wäre vieles nicht realisierbar.

Ich danke auch allen denjenigen, die mich bisher bei meiner fünfjährigen Arbeit unterstützt haben und die mich weiterhin begleiten werden. Ich werde mich dieser Aufgabe als Delegat verantwortungsvoll und pflichtbewusst widmen, und hoffe, mit Gottes Hilfe und auf Fürbitten des seligen Alojzije Stepinac, unter dessen Schutz ich meine Arbeit gestellt habe, meinen Dienst zu aller Zufriedenheit tun zu können.

Der Herr möge uns alle und das Land, dessen Gastfreundschaft wir erleben, segnen und mit seiner Güte und Barmherzigkeit begleiten.

Abschließend noch ein Segenswunsch für alle Schüler und Studenten, die ein neues Schuljahr beginnen. Der Herr gebe ihnen die Kraft und Ausdauer den Schulalltag bestens zu meistern und uns den Arbeitsalltag zu bewältigen.

Herzliche Grüße

Ihr Pater Josip Bebić, Delegat

ERZBISTUM KÖLN

Erzbischof Joachim Kardinal Meisner

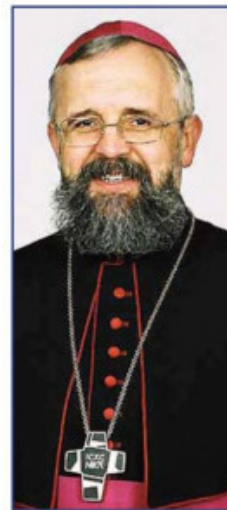
Joachim Kardinal Meisner ist der 94. Bischof in der Nachfolge des Heiligen Maternus auf dem Stuhl des Kölner Erzbischofs. Er wurde am 25. Dezember 1933 in Breslau/Lissa geboren; die Priesterweihe empfing er 1962 in Erfurt. 1969 wurde er in Rom zum Doktor der Theologie promoviert. Seit 1975 war Meisner Weihbischof in Erfurt. 1980 folgte die Ernennung zum Bischof von Berlin. 1983 erhob ihn Papst Johannes Paul II. zum Kardinal. Seit 12. Februar 1989 ist Joachim Kardinal Meisner Erzbischof von Köln. Darüber hinaus ist er Mitglied mehrerer römischer Kongregationen und auch verschiedener Kommissionen der Deutschen Bischofskonferenz.

BISTUM MAGDEBURG

Bischof Dr. Gerhard Feige

Gerhard Feige wurde 1951 in Halle als Sohn eines Schuhmachermeisters und einer Hausfrau geboren. Papst Johannes Paul II. ernannte Gerhard Feige am 19. Juli 1999 zum Weihbischof in Magdeburg. Die Bischofsweihe empfing er am 11. September in der Magdeburger Kathedrale. Am 23. Februar 2005 erfolgte seine Berufung zum Bischof von Magdeburg. In der Deutschen Bischofskonferenz ist Feige Mitglied der Ökumenekommission und der Unterkommission für Mittel- und Osteuropa. Darüber hinaus ist Gerhard Feige seit 2006, berufen durch den Päpstlichen Rat zur Förderung der Einheit der Christen, Mitglied der Gemeinsamen Internationalen Kommission für den Theologischen Dialog zwischen der Orthodoxen Kirche und der Römisch-Katholischen Kirche.

BISTUM LIMBURG

Bischof Franz-Peter Tebartz-van Elst

Franz-Peter Tebartz-van Elst wurde am 20. November 1959 als zweites von fünf Kindern einer Bauernfamilie in Kevelaer-Twisteden geboren. Die Priesterweihe empfing Tebartz-van Elst am 26. Mai 1985 im Dom zu Münster. Tebartz-van Elst promovierte zum Doktor der Theologie mit einer Arbeit über das Erwachsenenkatechumenat. Am 14. November 2003 wurde Franz-Peter Tebartz-van

Elst zum Titularbischof von Giro di Tarasio (Algerien) und zum Weihbischof in Münster ernannt. Am 18. Januar 2004 erfolgte die Bischofsweihe im Dom zu Münster, am 25. Januar 2004 die Aufnahme in das Domkapitel in Münster. Am 28. November 2007 wurde Tebartz-van Elst zum Bischof von Limburg ernannt und am 20. Januar 2008 im Limburger Dom in sein Amt eingeführt.

Text und Bilder:

www.dbk.de/bistum/index.html;

(Erz)Bistümer und Archiv der „Lebendigen Gemeinde“

BISTUM MAINZ

Bischof Karl Kardinal Lehmann

Der Bischof wird in Mainz vom Domkapitel gewählt, vom Papst ernannt und in der Bischofsweihe zum Leiter der Ortskirche (Bistum) bestellt. Innerhalb des allgemeinen kirchlichen Rechts hat der Bischof die Leitungsvollmacht in seinem Bistum als „Hirte“ (Seelsorger), Lehrer, Gesetzgeber und Richter. Karl Lehmann wurde am 16. Mai 1936 in Sigmaringen als Sohn des Volksschullehrers

Karl Lehmann und seiner Frau Margarete geboren. 1983 wurde Prof. Dr. Dr. Karl Lehmann zum Bischof von Mainz gewählt und ernannt. Am 2. Oktober 1983 empfing er die Bischofsweihe im Mainzer Dom. Er ist der 87. Nachfolger des heiligen Bonifatius auf dem Mainzer Bischofsstuhl. 1987 wurde er zum Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz gewählt, 1993, 1999 und 2005 in diesem Amt für jeweils weitere sechs Jahre durch Wahl bestätigt. Zum 18. Februar 2008 trat Kardinal Lehmann vom Vorsitz der Deutschen Bischofskonferenz zurück, bleibt als Bischof von Mainz aber weiter Mitglied der Konferenz. Dort ist er Vorsitzender der Glaubenskommission. Am 28. Januar 2001 hat Papst Johannes Paul II. Bischof Lehmann zum Kardinal ernannt. In dieser Funktion nahm er am Konklave im April 2005 teil, aus dem Papst Benedikt XVI. (Joseph Ratzinger) hervorging, der 2005 zum ersten Mal als Papst sein Herkunftsland anlässlich des Weltjugendtages besuchte.

Gedächtnis für Generationen

Immer größere Mengen an Informationen fließen uns täglich zu und gelangen dank digitaler Kommunikationstechnologien immer schneller in unsere Wohnungen, Büros, in unsere Gehirne. Handys, iPhones und günstige Internet-Flatrates ermöglichen zudem immer mehr Menschen den Zugang zum weltweiten Datenmeer, das zahlreiche, immer neue Möglichkeiten der Kommunikation und Wissensbeschaffung eröffnet.

Daten empfangen, weiterleiten, kopieren, einfügen, speichern, löschen, hoch- und runterladen, chatten, SMS verschicken, rund um die Uhr online sein, wer mit dem Strom schwimmen will, verwendet viel Zeit darauf, all die digitalen Informationen zu verarbeiten. Tagtäglich, beruflich und auch privat.

Mit der ständig wachsenden Flut an Informationen schwappet zunehmend auch viel Müll auf unsere Bildschirme, Schreibtsche, in unsere Gehirne. Da gilt es den Überblick zu bewahren, Wichtiges von Unwichtigem zu trennen, Wahres von Falschem zu unterscheiden. Es ist wie mit dem richtigen Müll, den wir auch täglich sortieren und trennen müssen, um so unseren Beitrag für eine saubere Umwelt zu leisten. Man denke nur an die ständig wachsende Zahl an belanglosen E-Mails, an die Spam-Mails, die manch einen Internetnutzer zur Verzweiflung bringen können. Da kostet es oft sehr viel Zeit und Nerven, das Postfach sauber zu halten.

Von Informationsverschmutzung spricht so etwa der Spiegel in seiner Ausgabe vom 11.08.08 und weist unter dem Titel „Datensucht“ auf die ständig und rapide wachsende Deposition von Daten im Internet und auf den Festplatten der Nutzer hin. Diese erschweren den Durchblick, bringen verhaltensauffällige und hochnervöse Individuen hervor, die immer mehr erfahren und immer weniger wissen, so schreibt der Spiegel.

Die Kehrseite der grenzenlosen Daten- und Wissensbeschaffung durch das Netz ist die Tatsache, dass es im-

mer schwieriger wird, dieselben Informationen zu speichern. Auf dem Rechner, Datenträger, im Gedächtnis. Die Informationsflut führt dazu, dass wir uns immer weniger merken können und unsere Urteilskraft schrumpft. „Wir haben mehr Informationen denn je und wir verlieren mehr Informationen denn je.“, zu diesem Schluss kommt der Direktor der weltberühmten Harvard-Bibliothek Robert Darnton.

Mit dem Speichern ist das so eine Sache. Als ich anfang, Photos mit einer Digitalkamera aufzunehmen, bemerkte ich nach einiger Zeit, dass mir die aufgenommenen Photos zum Anschauen nicht mehr zur Verfügung standen. Sie endeten irgendwo auf dem Rechner, gegebenenfalls auf einer externen Festplatte oder einer CD in irgendeiner Ecke des Schrankes, in dem bereits hunderte anderer CDs mit unterschiedlichen Inhalten lagerten.

Die Lebendige Gemeinde, die in diesem Jahr ihr 30-jähriges Jubiläum feiert, ist sorgfältig ausgewählter, einmaliger Lese- und zugleich Photoalbum mit Erinnerungen an 30 Jahre „lebendige“ Gemeinde. In ihr haben über die Jahre hinweg zahlreiche Autoren und Redakteure wertvolles Wissen auf Papier festgehalten. Sie ist Speicherplatz bzw. Gedächtnis für Generationen, gebundenes, greifbares und einzigartiges Werk, das in Wort und Bild das Leben und Wirken der Kroaten in Deutschland während der letzten 30 Jahre dokumentiert.

Seitdem bringe ich meine Bilder wieder auf Papier und benutze das gute alte Photoalbum. Mit dem sorgfältig erstellten Photoalbum greife ich in einer ruhigen Minute immer wieder gerne auf die alten Erinnerungen zurück. Es ist wie mit einem guten Buch, das man vorher sorgfältig ausgewählt hat, auf das man zurückgreift und sich zurückzieht, bei dessen Lektüre man versinkt, das einem Zeit lässt, nachzudenken und sich ganz und gar auf dessen Inhalt einzulassen.

„Früher war ich ein Taucher im Ozean der Worte“, schreibt der amerikanische Autor Nicholas Carr, „nun surfe ich wie ein Typ auf Wasser-

skiern

über die Oberfläche“ und Michael Crichton schrieb bereits 1990 zu diesem Thema: „In der Informationsgesellschaft denkt keiner mehr nach. Wir erwarten, dass wir Papier aus unserem Leben verbannen, stattdessen haben wir die Gedanken verbannt.“

Die Lebendige Gemeinde, die in diesem Jahr ihr 30-jähriges Jubiläum feiert, ist sorgfältig ausgewählter, einmaliger Lese- und zugleich Photoalbum mit Erinnerungen an 30 Jahre „lebendige“ Ge-

meinde. In ihr haben über die Jahre hinweg zahlreiche Autoren und Redakteure wertvolles Wissen auf Papier festgehalten. Sie ist Speicherplatz bzw. Gedächtnis für Generationen, gebundenes, greifbares und einzigartiges Werk, das in Wort und Bild das Leben und Wirken der Kroaten in Deutschland während der letzten 30 Jahre dokumentiert. Sie wird ihren Platz in wissenschaftliche Bibliotheken finden, in ihr ist Wissen gespeichert, das in dieser Form nirgendwo sonst zu finden ist, nicht bei Google, nicht bei Wikipedia und nicht sonst irgendwo im weltweiten Datenmeer.

Antonia Tomljanović-Brkić

SYDNEY

Svjetski dan mladih

Budite apostoli nade, tvorci novog obnovljenog društva i branitelji života, čuvari čiste ljubavi u nadi.

U tijeku završnog euharistijskog slavlja s mladima okupljenim na hipodromu Randwick 20. srpnja papa Benedikt XVI. nije mogao prikriti svoje zadovoljstvo zbog tako velikog broja mladih koji su se ovih dana okupili u Sydneyu pod geslom: „Primit ćete Duha Svetoga, koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci“ na 23. svjetski dan mladih, koji je početkom sedamdesetih godina potaknuo papa Ivan Pavao II. Sveti Otac izrazio je nadu da će živa vatra Božje ljubavi sići na mlade i ispuniti njihova srca kako bi se pridružili Gospodinu i njegovoj Crkvi da budu poslani kao novi naraštaj apostola ponesti Krista u svijet.

Sa završnog misnog slavlja

pobožno su pratili misno slavlje i molitve na raznim jezicima. S posebnim

kojim se neće strahovati zbog ugrožavanja i uništavanja života. Da stvore novu eru, u kojoj će nas nada osloboditi od površnosti, apatije i zatvaranja što muči duše i truje ljudske odnose. Objasnio je kako je moć Duha, moć Božjeg života, vidljiv i u Crkvi u živoj zajednici ljubavi, koja obuhvaća ljude svih rasa, narodnosti i jezika, svih vremena i svih krajeva u jedinstvu vjere u Uskrslog Krista. Crkvi je posebno potreban dar mladih. Ona mora rasti u snazi Duha Svetoga, koji i dandanas daje mladima radost i nadahnjuje ih kako s oduševljenjem služiti Gospodinu. Papa Ratzinger mlade je upozorio kako su pozvani da budu proroci nade i graditelji obnovljenog društva, ali i Crkve, koja mora biti uvijek mlada. Papa je u pitao mlade koju će baštinu ostaviti novim naraštajima i čime će se razlikovati. Benedikt XVI. na kraju je sa zadovoljstvom ustanovio da sve više mladih djevojaka i mladića otkriva vlastito poslanje s tisućama mogućnosti te zaključio kako nas njihovi ideali potiču da prihvatimo poslanje koje im je Bog namijenio.

Predsjednik Papinskog vijeća za laike kardinal Stanislav Rylko primijetio je na kraju mise kako se u Sydneyu vidjelo Crkvu ne samo očima vjere, već kako se očituje pred nama. Vidi mladiće i djevojke koji u ovim trenucima otkrivaju svoje životno poslanje te se vidi da je Crkva živa i mlada, rekao je kardinal.

Najavljeno je da će se sljedeći Svjetski dan mladih 2011. godine održati u Madridu.

Tekst i snimke: IKA

Mladi Hrvati tijekom molitvenog bdijenja

Misi je prethodio bdjenje u kojem je sudjelovao i sam papa Benedikt XVI., a većina mladih, a bilo ih je više od 235.000, ostala je na hipodromu tijekom noćnih sati i tako dočekala misno slavlje. Na samom misnom slavlju sudjelovalo je više od pola milijuna vjernika. Mladima su se pridružili i mnogobrojni vjernici iz Sydneya, ali i drugih dijelova Australije. Radost zajedništva s Petrom naših dana podijelili su i Hrvatski katolički centri u Sydneyu i drugim gradovima iz kojih su vjernici organizirano hodočastili na to misno slavlje.

Misno slavlje bilo je vrlo svečano i multikulturalno. Koncelebriralo je 26 kardinala, 420 biskupa i oko tri tisuće svećenika. Na misi je Papa podijelio sakrament potvrde 24 mladih katekumena. Vjernici, posebno mladi,

su oduševljenjem pozdravili vijest, kada je Benedikt XVI. na kraju mise na raznim jezicima najavio da će se idući Svjetski susret mladih održati u Madridu 2011.

Jakim i odlučnim riječima Benedikt XVI. pozvao je mlade budu apostoli nade, tvorci obnovljenog društva i branitelji života, čuvari čiste ljubavi u nadi. Od mladih je tražio da stvore novo razdoblje ljubavi koje ne će biti pohlepno i sebično, već čisto, vjerno i istinski slobodno, otvoreno prema drugima i spremno poštivati njihovo dostojanstvo. Protiv ravnodušnosti i duhovnog umora, slijepog konformizma duhu ovog vremena Papa očekuje od mladih da postanu proroci te da stvore novi naraštaj kršćana koji će izgraditi svijet u kojem će život biti prihvaćen, poštivan i s ljubavlju zbrinut. Svijet koji neće odbijati život i pred

NOVA SELA KOD METKOVIĆA

Zlatni jubilej braka Nedjeljke i Petra Bebića

U župi Nova Sela kraj Metkovića na blagdan sv. Petra i Pavla u nedjelju 29. lipnja proslavljena je rijetka, dirljiva i lijepa svečanost ispunjena uzornim svjedočenjem katoličke vjere i kršćanskih moralnih vrijednosti. Bračni par Petar (Pero) i Nedjeljka (Neda) Bebić proslavili su u krugu svoje brojne obitelji 50. obljetnicu kršćanskog braka i uzajamne bračne vjernosti. Osmero njihove djece sa svojim obiteljima i dvadesetero unučadi, te brojna rodbina, prijatelji i znanci okupili su se u crkvi sv. Antuna gdje je služena sveta misa zahvalnica tijekom koje su Pero i Neda obnovili svoju bračnu vjernost; bilo je to u istoj onoj crkvi u kojoj su se 1958., prije pedeset godina, vjenčali. Za ovu svečanu prigodu stigao je iz Rima i blagoslov Pape Benedikta XVI. koji je ovim „zlatnim mladencima“ i uzornim kršćanskim roditeljima bio uručen na kraju svete mise. Premda njihova djeca sa svojim obiteljima žive na raznim stranama svijeta, od Njemačke do Kanade i Amerike, za ovu svečanu prigodu svi su se sa svojim obiteljima okupili i to po prvi puta nakon dvadeset i pet godina. „Sad mogu mirno umrit. Prizadovoljan sam kad sam sve ovo dočekao i kad sam ih vidio ponovno sve na okupu i da su se oni svi mogli međusobno vidjeti i pogledati si u oči“, reče otac Petar na svečanosti koja je slijedila nakon misnog slavlja.

No, vratimo se malo u bogatu duhovnu prošlost ove obitelji bez čega ne bi bilo ovoga slavlja. Petar i Nedjeljka su nakon vjenčanja živjeli na selu blizu Metkovića. I dok je majka Neda vodila domaćinstvo, u kojem se broj članova iz godine u godinu povećavao, otac Pero je priskrbljivao za obitelj radeći najprije neko vrijeme u mlinu, a potom kao radnik u luci u Metkoviću gdje je proveo većinu svoga radnog vijeka i zaslužio mirovinu. Nije bilo lako pod komunističkim režimom podizati ovako brojnu obitelj i još k tome biti usko povezan s Crkvom. Slugama tadašnjeg režima ova uzorna katolička obitelji, koja se nije bojala ni sramila očitovati svoju vjeru u javnosti, bila je trn u oku, pa su se „brinuli“ da im otežaju i zagorčaju život. Nisu uspjeli ni prijetnjama, ni

ucjenama ni ruganjem zbog brojnosti djece, ni laskavim obećanjima slomiti čvrstu vjeru Petra, Nedjeljke i njihove djece, ni umanjiti ni oslabiti njihovu povezanost s Crkvom. Otac je dugo vremena bio crkveni odbornik, a sve od mladosti pa do danas predvodi crkveno pjevanje na vjerskim obredima kako je običaj u tim krajevima. Roditelji su od početka svojoj djeci davali pravi kršćanski odgoj. U kući se nikad nije sjedalo za stol, a da se nije pomolilo, ujutro, u podne i navečer.

Iz kuće se nikad nije izlazilo, a da se nije prekrizilo te se u kuću uvijek ulazilo pozdravom „Hvaljen Isus i Marija!“. Krunica je bila redovita molitva, posebice u zimskim večerima i u korizmno vrijeme. „Redovna nedjeljna misa koju nitko nije ispuštao, bilo je nešto što se podrazumijevalo u našoj obitelji i nije se dovodilo u pitanje“, reče Dragan, jedan od sinova. Bebići bi, kad bi svi zajedno bili na istoj misi, znali ispuniti i polovicu klupa svoje filijalne crkve, prisjetio se netko od prisutnih sa simpatijama, a to je davalo tako lijepo svjedočanstvo svim župljanima. Vjerski život u obitelji hranio se nadalje čitanjem Biblije i katoličkog tiska - Glasa Koncila, Marije i dr. „Nikad se u našoj kući nije psovalo ni ružno govorilo“, naglasila je majka. A najmlađa kći Marina, koja je od sve djece ostvarila najveću karijeru – postala sveučilišna profesorica u Nevadi, SAD – reče: „Bili smo siromašni i nije se lako živjelo, ali kuća nam je uvijek bila puna molitve, smijeha i veselja, rodbine i prijatelja.“ Svi su se već od rane mladosti naučili raditi: „Svatko je imao svoju motiku i nije bilo pošte

ni za koga od njih osmero“, veli otac. Uz težak i naporan život rada na selu i u luci, Pero i Neda ne samo da su kršćanski odgojili svoju djecu, nego su im svima omogućili i školovanje. Polovica ih ima fakultetsku naobrazbu. Svi oni sa svojim obiteljima nastavljaju živjeti one vrijednosti u kojima su ih roditelji odgojili „i koje se ne prodaju za nikakve novce“ kako reče sin Zoran. (Usput: nitko od njih niti puši niti pije!) „A od svega je najvažnije“, kako ističe majka Neda, „da se oni svi međusobno slažu i pomažu, čemu sam ih od djetinjstva učila. I to mi je najveće zadovoljstvo sada kada vidim da sam u tome uspjela. Jer netko će u životu proći bolje, netko lošije, ali oni se moraju međusobno pomagati, a to i čine.“ Jedna od unuka, studentica Petra, na kraju svečane svete mise u crkvi održala je dirljiv govor upućen svome didu i baki u kojem je među ostalim rekla: „Svoju ste djecu podigli na noge najbolje što ste mogli i, što je najbitnije, učinili od njih prave ljude. Zato možete biti ponosni na to. Svojim ste ih odgojem pripremali za život, koji prije svega treba poštivati i voljeti, jer nam je darovan. Kroz svoje roditelje i mi smo, vaši unuci, naučili što je u životu vrijedno i čemu treba težiti.“ U svečanosti su sudjelovala i dva svećenika, prijatelja njihove obitelji koji su predvodili misno slavlje: domaći sin, franjevac o. Josip Bebić, sada delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, te isusovac o. Božidar Nagy iz Zagreba, koji je tom prigodom podsjetio sve nazočne i na još jedan divan primjer kršćanske vjere rodom iz Metkovića: isusovačkog misionara o. Antu Gabrića, koji je također još jedna potvrda kako je katolička vjera duboko ukorijenjena u tome kraju. Osim što je ovo slavlje bilo proslava zlatnog jubileja jednog uspjelog i uzornog kršćanskog braka, ono je bilo potvrda snage i vrijednosti katoličke vjere i onih životnih načela kojima nas vjera uči. U današnje vrijeme kad su u suvremenom društvu mnoge kršćanske vrijednosti poljuljane ili neprihvaćene, a čije tragične posljedice nažalost vidimo na svakom koraku, ova uzorna kršćanska obitelj svima je pokazala gdje je pravi ključ i izvor sreće i ovozemaljskog zadovoljstva. ■

Jakov Kuprešanin svećenik redovnik

Fra Jakov Kuprešanin rođen je u Srđeviću 12. listopada 1935. godine od oca Zvonka i majke Kaje r. Duvnjak. Kršten je 14. listopada 1935. u župi Bila. Otac Zvonko umro je 1942. u Zagrebu i mladi brat Nedjeljko kao maleno dijete. Ostali su sami majka i sin: Kaja i Jakov. Osnovnu školu fra Jakov je završio u Biloj, a nižu gimnaziju počeo u Livnu i nastavio u sjemeništu u Visokom. U novicijatu ulazi 14. srpnja 1955. godine u Kraljevoj Sutjesci. Svečane zavjete je položio 8. prosinca 1959. u Sarajevu. Studij bogoslovlja je pohađao od 1958. do 1964. u Visokom i Sarajevu. Za svećenika je zaređen u Gučoj Gori 12. srpnja 1964. godine i povjerena mu je služba župnog vikara u Zenici. Koncem 1964. godine Provincija ga šalje u Njemačku u essensku biskupi-

ju i pastoralno djeluje na župi za Nijemce. U kolovozu 1978. godine preuzima novoosnovanu HKM Bocholt u minsterskoj biskupiji. Tu pastoralno djeluje među Hrvatima i ostaje do proljeća 2007. godine. Dugo vremena opazali su se znaci istrošenosti i bolesti od moždanog udara i šećera. Sve je to rezultiralo da je tokom 2006. godine više puta boravio u bolnici. Prestaje raditi na misiji i 23. lipnja 2007. dolazi u samostan na Goricu, te se najprije liječi u toplicama u Fojnici, a zatim u županijskoj bolnici u Livnu. U rujnu 2007. godine definitivno sa stvarima preseljava u samostan na Goricu. U siječnju ove godine je zbog bolesti i slabosti legao u krevet. Polovicom svibnja ove godine oduzeli su mu se lijeva noga i ruka i sve više ga obuzima slabost. Od tada leži u krevetu ili u kolicima. Više puta je u Njemačkoj i ovdje u samostanu opreman svetim bolesničkim sakramentom. Zadnjih dana izdaju ga sile, infuzija je malo pomogla, ali

visok tlak i šećer doveli su do kolapsa te je u noći u subotu 12. srpnja preminuo u samostanu u Gorici.

Fra Jakovljevom zaslugom i velikom potporom uređeno je južno krilo samostana s novicijatom, te gradnja novog muzeja na Gorici.

Tokom Domovinskog rata u BiH i Hrvatskoj neumoran je bio u skupljanju humanitarne pomoći za stradalnike. Pomagao je kuće časnih sestara u Livnu i Tramošnici i mnoge župe, samostane, karitativna društva, bolnice, dječje vrtiće, škole itd. Pomagao je i puno je radio za provincijsku Karitativnu organizaciju Kruh sv. Ante. Provinciji je mnogo dobra učinio dok je vodio za nju ekonomsko stanje u Njemačkoj. Kao misionar u Bocholtu objavio je knjižicu za obavljanje pobožnosti Put križa: „Za Isusovim križnim putem“, Svjetlo riječi, Bocholt-Sarajevo, 1987. s ilustracijama križnog puta iz Bile. Bio je osebujna osoba na svoj svojstven način. Osoba koja je dizala i bodrila. Cijeli život fra Jakov je živio sam kao misionar i dušobrižnik, a neumorno čeznuo za društvom, susretima, bečarcem i okupljanjima.

M. Jukić

Josip Božić Stanić svećenik redovnik

U franjevačkom samostanu St. Gabriel u Münchenu nakon duge i teške bolesti u 53. godini života u nedjelju 6. srpnja preminuo je o. fra Josip Božić Stanić, svećenik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja.

U petak 11. srpnja u nazočnosti mnoštva svećenika i redovnica, rodbine i župljana, pogrebni obred na splitskom gradskom groblju Lovrinac za pokojnoga fra Josipa predvodio je gvardijan fra Ante Bilokapić. Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u prigodnoj homiliji na groblju istaknuo je svećeničku ulogu koju je obnašao fra Josip među svojim vjernicima. Nakon pogrebnih obreda, misu zadušnicu u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu predvodio je provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Željko Tolić koji je u ime zajednice opisao pastoralni put pokojnoga subrata. Nakon mise od fra Josipa su se oprostili u ime braće u Münchenu gvardijan fra Ante Buljan Vuk, u ime kolega fra Vinko Gudelj, u ime župe

Čvrljevo župnik fra Ante Jurić Talaja te u ime rodbine nećakinja Branka.

Fra Josip je rođen 16. kolovoza 1955. u Čvrljevu, u Dalmatinskoj zagori, od oca Mije i majke Anice. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu i susjednom Unešiću, klasičnu gimnaziju u Sinju, a filozofsko-teološki studij u Makarskoj i Zagrebu. U franjevački novicijatu stupio je 1975. godine na Visovcu. Doživotne zavjete položio je 1980. u Makarskoj. Red đakonata primio je 28. lipnja 1981. u Splitu, a za svećenika je zaređen 27. srpnja 1982. u Imotskom. Mladu misu slavio je u rodnom Čvrljevu 11. srpnja 1982. godine. Nakon svećeničkoga ređenja, fra Josip se opredijelio za pastoralno poslanje. Kao mladom svećeniku Uprava Provincije najprije mu je povjerila službu župnoga vikara u župi Gospe od Ružarija u Drnišu.

Kratko vrijeme bio je na ispomoći u župi Presvetoga Trojstva u Slivu kraj Imotskoga i godinu dana vodio župu Uznesenja Marijina u Dubravi kraj Šibenika. Zatim je obnašao župničku službu u župi Uznesenja Marijina u Perušiću kraj Benkovca.

Nakon pastoralnoga iskustva u domovini, fra Josip se posvetio pastoralnoj djelatnosti među hrvatskim vjernicima u Njemačkoj. Najprije je bio dušobrižnik u Ludwigsburgu, a zatim voditelj misije u Waiblingenu. Nakon toga pastoralno je djelovao kao dušobrižnik među hrvatskim vjernicima u Berlinu i godinu dana kao voditelj misije u Freisingu. Zbog teške bolesti povukao se iz pastoralne službe u franjevački samostan St. Gabriel u Münchenu. Nakon mukotrpnoga liječenja i patnje, okrijepljen sakramentima, fra Josip je dočekaao smrt u okruženju braće franjevaca u Münchenu.

Fra Josip je, kako je istaknuto u oproštajnim govorima, bio pravi čuvar pastoralnoga stada koji se istrošio za dobro povjerenih vjernika, a svoju patnju namijenio je za nova redovnička i svećenička zvanja.

IKA

S. M. Edita – Milena Roso redovnica

S. Edita Roso rođena je 22. kolovoza 1945. god. u Proboju kod Ljubuškoga od

oca Mate i majke Janje rod. Čuvalo. Osnovnu je školu završila 1960. god. te je i protiv suglasja majke Janje odlučila postati redovnicom u Provinciji časnih sestara „Krista Kralja“, s tadašnjim sjedištem u Bijelom Polju kod Mostara, a danas sa sjedištem u Mostaru. I nakon godine postulature započela je novicijat u Potocima kod Mostara i svoje je krsno ime Milena zamijenila imenom s. Edita. Privremene je zavjete položila je 1962., a vječne 1968. u Potocima. Nakon privremenih zavjeta uprava Provincije poslala ju je u Zagreb da završi Katehetski institut. Prvo radno mjesto s. Edite bile su Grude, a iza Gruda slijedile su župe Konjic, Mostar, Ljubuški i Ši-

roki Brijeg. God. 1983. s. Edita dolazi za vjeroučiteljicu i voditeljicu crkvenoga pjevanja u Hrvatsku katoličku misiju Bonn gdje ostaje do jeseni 1991., a nakon Bonna odlazi u Hrvatsku katoličku misiju u Kölnu gdje ostaje do 1996. godine.

Iz Kölna ponovno dolazi u Ljubuški gdje dvanaest godina predaje vjeronauk u Osnovnoj školi „Marka Marulića“. Uprava škole joj dodjeljuje pismeno priznanje za uspješan rad. Zadnji javni nastup s. Edite i njezina crkvenog zbora bio je 6. lipnja, u devetnici sv. Ante na Humcu. U filijalnoj crkvi Sv. Kate u Ljubuškom vodila je dječji zbor „Radost“ i veliki zbor „Sveta Kata“. Održavala je i župni vjeronauk za prvopričesnike i krizmanike. Vodila je brigu o čistoći crkve i crkvene robe. Brinula se i za uređenje crkvenog okoliša. S. Edita je crpila svoju duhovnu energiju u kršćanskoj vjeri i molitvi. Nikada i nikome se nije tužila da joj je teško, iako je i u nje-

zinu životu i radu bilo puno teških dana. Pa i onda kada je bila shrvana od neizlječive bolesti. Njezini roditelji Mate i Janja su u svom uzornom i kršćanskom braku darovali Bogu i hrvatskom narodu jedanaestero djece. Sedmero ih je živih, a četvero umrlih.

S. Edita je predala svoj duh Gospodinu na sestrinskim rukama u ranim jutarnjim satima 16. srpnja u sestrinskoj kući u Zagrebu, a pokopana je 18. srpnja na sestrinskom groblju „Gruban“ u Potocima. Na sprovodu je bilo više od stotinu sestara iz različitih Provincija. U koncelebraciji su sudjelovala dvadeset i petorica svećenika. Izvan koncelebracije bilo je sedam svećenika. Sv. misu, propovijed i sprovodne obrede vodio je fra Miro Šego, gvardijan samostana sv. Ante s Humca kod Ljubuškoga. Na misi je bilo i oko 250 vjernika iz svih župa u kojima je s. Edita bila u Hercegovini. Neki su došli čak i iz Bonna. U sestrinskoj kapeli se od s. Edite oprostio i don Ante Pavlović, ravnatelj Povjerenstva za pastora hercegovačkih biskupija iz Mostara.

Fra Berislav Nikić

Prof. dr. Lazar Dodić

Dr. Lazar Dodić, hrvatski albanolog, arheolog, sveučilišni predavač u Bochumu i Zagrebu, publicist i iseljenički kulturni djelatnik, skrovito Bogu predani vjernik, umro je iznenada od infarkta srca 6. lipnja u 77. godini života. Po želji evangeličke supruge Sieglinde pokopan je na groblju u St. Goar - Werlau, a ukopne obrede vodio je mjesni njemački pastor. Rodio se 30. rujna 1931. u hrvatskom mjestu Janjevu na Kosovu u katoličkoj obitelji. Godine 1941. Janjevo dolazi pod talijansku upravu, tzv. Veliku Albaniju, škola u Janjevu je ukinuta i on posjećuje Franjevačku pučku školu u Skadru. Tu je završio i dva razreda gimnazije i naučio albanski jezik. Početkom 1947. vraća se u Janjevo, a Škopska biskupija šalje ga u Pazin u hrvatsku klasičnu gimnaziju biskupskog sjemeništa, gdje posjećuje sljedeća tri razreda. U Đakovu završava dva razreda pripreme bogoslovije, a paralelno u Osijeku i Vukovaru privatno polaže ispite na državnoj gimnaziji. Godine 1953. upisuje u Zagrebu romansku filologiju. Kao Hrvat iz Janjeva doživljavao je za vrijeme

praznika u rodnom mjestu diskriminaciju, zbog toga što je studirao u Zagrebu. Uz to šikaniranja trpi u milicijskoj stanici u Lipljanu, gdje se morao redovno javljati. To ga je potaklo 1955. na traženje vize za Italiju, gdje će u Rimu nastaviti studij romanistike, albanologije i slavenske filologije. Poslije isteka vize zatražio je azil u Italiji. Dolaskom slobode stvaranjem hrvatske države 1991. reći će za „Maticu“ da, ga je kod dobivanja vize za Italiju „vodila Božja ruka.“

Osim u Rimu studirao je 1959. i 1960. u Brugesu u Belgiji, gdje će se oženiti protestantskom Njemicom Sieglindom, s kojom će imati sina Tomislava i kćer Christinu. U Münchenu je studirao dvije godine povijest istočne Europe. Tu je među prvim počeo okupljati hrvatske studente na posebne susrete. Doktorirao je 1966. u Rimu kod prof. Kaliqija, a dizertacija je bila na talijanskom jeziku o hrvatskom albanologu Milanu Šuflayu, koji je bio najzaslužniji za stvaranje albanske države 1912. To Srbi Šuflayu nisu mogli zaboraviti i njihovi agenti ubili su ga 1931. u Za-

grebu za jugodiktature usred bijela dana.

Poslije doktorata dobio je posao na Ruhrskom sveučilištu u Bochumu, na Institutu za lingvistiku i predavao je albanologiju i balkanologiju do umirovljenja 1996. Hrvatski studenti pamte ga kao objektivnog predavača, zaljubljenika u znanost, obdarenog i humorom i uvijek spremnog pomoći studentima kod dobivanja stipendija. Bio je i član komisije na ispitima za tumače i prevodioce kod njemačke Industrijske i trgovačke komore, a daci strukovnih i osnovnih škola pamtit će ga kao blagog ispitivača na ispitima iz južnoslavenskih jezika kao stranih jezika. Uz predavanja pisao je novinske priloge za radiopostaje Deutschlandfunk, Deutsche Welle, Radio Slobodna Europa i Hessischer Rundfunk, te za novine Frankfurter Allgemeine Zeitung iz tematike „jugoistočna Europa“. Suradivao je ponekad u Nikolićevoj „Hrvatskoj reviji“.

Za vrijeme rata u Hrvatskoj i BiH kao liberalni demokrat angažirao se u predstavljanju hrvatske problematike predavanjima, intervjuima, te sudjelovanjem u televizijskim emisijama, koje su se bavile ratom u Hrvatskoj.

Juraj Planinc

Putopis kroz svetišta

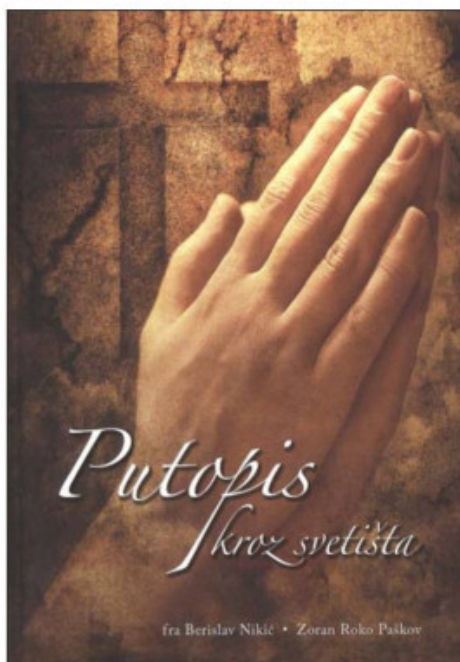
Fra Berislav Nikić i Zoran Roko Paškov, „Putokaz kroz svetišta – u povodu 150. obljetnice Lurdskih ukazanja“, Hrvatsko kulturno društvo Napredak, Ružići – Rüsselsheim, 2008., 304 str.

Kako je u uvodnoj riječi knjige istaknuo njezin urednik prof. dr. fra Andrija Nikić, osma knjiga

fra Berislava Nikića otvara nove korice i postavlja pitanja. Među koricama nalazi se njegov Putopis kroz svetišta – nacionalna i vjerska, u kojima prepisuje najnužnije podatke. Započeo je svoje putovanje iz Vukovara kroz Slavoniju, prešao u Posavinu i završio u Rüsselsheimu. U svom Putopisu on je povezao vrijednost nacionalnih svetišta koja su izrasla iz krvi branitelja u Obrambenom ratu s povijesnim pamćenjem utemeljenim na izdvojenim godinama i događajima, s jedne strane, i marijanska svetišta u kojima se hrvatski katolički vjernici rado i u velikom broju okupljaju. Moguće da ovdje i pokrajinski/regionalni patriotizam ima presudnu riječ. U Vukovaru je, naime, poginuo Blago Zadro iz našeg hercegovačkog susjedstva.

Fra Berislav je stavio na papir i neka svoja promišljanja. Ona su

prvenstveno osobna. Ideje, bile kakve jesu, umiru sporije od ljudi. Za fra Berislava se može reći da je on na

prvom mjestu u svojoj četrdesetogodišnjoj svećeničkoj brazdi dušobrižnik, a potom pisac. Ipak najdublji upis nije na papir, pa ni na kamen, nego u ži-

vote ljudi. I to ga je vodilo kod njegovih pisanja. Čak i pisanja na papir vrijede koliko se upisuju u živote čitatelja. I kada se nageo prema sedamdesetoj godini svoga života, gotovo cijeli je taj život dokumentiran sada u knjigama.

Kako je došlo do ostvarenja Putopisa, fra Berislav u knjizi piše: „Nikada prije nisam bio u Baranji, istočnoj Slavoniji – i u Vukovaru. Tamo sam želio otići, i sve te krajeve vidjeti. I ne samo to, već se navratiti u Bosansku posavinu, u kojoj sam bio dva puta. Prije odlaska u goste, razmišljao sam da bi bilo dobro i pametno da po povratku s toga puta napišem putopis. I odmah sam se susreo s novim problemom: Tko će mi objaviti taj putopis? Taj mi je problem riješio novinar Slobodne Dalmacije u Frankfurtu, Zoran Roko Paškov. Zajedničkim smo silama pisali i objavljivali Putopis u petnaestak nastavaka, koji su ugledali svjetlo dana na stranicama Slobodne Dalmacije tijekom studenog i prosinca 2007. godine. Nakon objavljenih dijelova mog putopisa ostalo je više neobjavljenih reportaža koje prilažem svome Putopisu po Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Rüsselsheimu i Njemačkoj.“

BAMBERG

Godišnji susret hrvatskih zajednica

Usrednjovjekovnom gradiću gradiću Rothenburg o.d.T. kojega kroz gotovo cijelu godinu posjećuju domaći i strani turisti, živi i djeluje mala zajednica Hrvata. Ove godine oni su bili domaćini susreta hrvatskih katoličkih zajednica Bayreuth, Coburg i Bamberg, održanog 14. lipnja u crkvi sv. Ivana Krstitelja, u kojoj ta zajednica svake subote slavi euharistiju.

Misno slavlje predvodio je i propovijedao don Mate Križić, dušobrižnik iz Nürnberga uz koncelebraciju voditelja HKM Nürnberg don Rudol-

fa Belka te domaćina voditelja HKZ Bamberg don Marka Pavletića. Nakon misnog slavlja svi su se okupili u obližnjem mjestu Neusitz u dvorani restorana „Alte Steige“, koji je u vlasništvu obitelji Gluhak. Nastupio je tamburaški sastav iz Rothenburga o.d.T. Domaćin susreta sljedeće godine bit će zajednica Coburg.

U nedjelju 29. lipnja na blagdan sv. Petra i Pavla u zajednici u Bayreuthu proslavljena je 40. obljetnica svećeničkog ređenja voditelja zajednica don Marka Pavletića.

Pavo Mikić

OBAVIJESTI

- **Hrvatska kat. zajednica Kassel** ima novu adresu: Heinrich-Schütz-Allee 285 34134 Kassel; Telefon 0561 41005; fax 0561 400 36 12
- **Franjevački Provincijalat Bosne Srebrene** ima novu adresu: Zagrebačka 18; BiH-71000 Sarajevo Tel. 00387(0)33 722 450 (tajn.), 722 452, 722 453 (porta); fax 00387(0)33 722 451
- **Susret zborova djece i mladih** održati će se 25.10.2008. u Frankfurtu, u crkvi St. Antonius, Savignystr. 15, 12 sati.
- **Susret zborova odraslih** održati će se 16.11.2008. u Bruchsalu, u crkvi St. Paul, 11.45 sati.

Tragom milosrđa

Vilma Petir, „Tragom milosrđa. Sjećanja sestre milosrdnice Vilme Petir“, Sarajevo 1945.–2005., pripremio fra Ivan Šarčević, Svjetlo riječi, Sarajevo, Zagreb, 2006., 267 str.

Ja sam medicinska sestra, a ne književnica, izgovarala se s. Vilma Petir kada su je nagovarali da opiše svoj život. Nesporazum je u tome što je ona kao i mnogi drugi smatrala da samo oni koji „znaju“ pisati imaju i što kazati. Svi ostali da mogu biti samo publika. Međutim, literatura obiluje također djelima autora „nevještih“ peru, no vještih jeziku, nadarenih pripovjedača i ljudi pouzdanog i dugog pamćenja. Na sreću s. Vilmu su uspjeli nagovoriti da opiše svoj život, ne samo jer je to njezin život nego i zbog toga što on autentično oslikava jedno dramatično vrijeme u svim njegovim nijansama. S. Vilma (Marija) Petir rodila se na drugi dan Božića 1925. god. u Kašini kod Zagreba. Još kao djevojčica otišla je u samostan i nakon propisanih godina pripreme 1945. položila prve redovničke zavjete – postala je sestra milosrdnica. Najkasnije tada mlada sestra je iskusi da zavjeti nisu teorija nego tvrda praksa. Uprava njezine zajednice poslala ju je u Sarajevo i to u bolnicu Koševo gdje su već godinama radile sestre milosrdnice. Poslijeratno vrijeme bilo je sve prije nego naklonjeno crkvenim osobama, ali politički organi znali su ipak cijeliti posao ovih redovnica: zadržali su ih, ali sve više i više vršili na njih pritisak, oduzimali im zgrade i imanje, natjerali u civil, šikanirali, sumnjičili i zatvarali.

Životna priča s. Vilme koja je nakon završene medicinske škole u Sarajevu u tamošnjoj bolnici Koševo provela čitav svoj radni vijek – pune 34 godine – jest svojevrsni spomenik sestrama milosrdnicama koje su u Bosnu došle još za „turskoga vaktā“ 1871. godine i tu djeluju sve do danas. Ovdje je na poseban način dokumentirano njihovo djelovanje na zdravstvenom području, onome poslu zbog kojeg su sestre svugdje uživale dobar glas – dovoljno ih je spomenuti samo Bolnicu milosrdnih sestara u Vinogradskoj ulici u Zagrebu. U nacionalno i konfesionalno vrlo šarolikom Sarajevu, a povrh toga i ideološki strožijem nego drugdje (u Srbiji su, priča s. Vil-

ma, sestre smjele nositi na poslu redovničku odjeću – u Bosni ne!), sestre su na poseban način svjedočile svojim životom i pri tome podnijele nemale

zignaciju. To je osjetila i njezina poglavarica u Zagrebu od koje je Vilma sa svom i upornošću tražila personalno pojačanje za sarajevsku bolnicu.

Možemo dobro zamisliti kako je tekao ovaj razgovor koji je u sjećanjima zabilježen ovako: „Bila sam jako ljuta, a časna majka mi je rekla da sam se naučila u Sarajevu svađati s komunistima.“

Preživjeti u Sarajevu u tom vremenu i s takvim zvanjem nije uistinu bilo lako. S. Vilma navodi da je odmah poslije rata više njezinih susestara zatvoreno i osuđeno, neke čak i na dugogodišnju robiju (u dodatku knjizi donesen je prijepis presude Okružnog suda u Sarajevu od 3.4.1947. kojom se jedanaest sestara optužuje „za krivična djela protiv naroda i države“, u prvome redu zbog „širenja križarskih letaka“ i „prikupljanja materijala za križarske bande“). Bilo je to vrijeme kada su na tuđoj nesreći drugi čuvali svoj standard i gradili svoje karijere. Tadašnja praksa dopuštala je da politički rukovodioci imaju pravo držati zatvorenike kao kućne pomoćnike ili pomoćnice, pa su i dvije sestre došle u taj „privilegirani“ položaj: jedna u domaćinstvo javnog tužitelja za Bosnu i Hercegovinu Slobodana Marjanovića, druga kod ministra Osmana Karabegovića.

I tako dalje. U knjizi se nižu opisi zgoda i nezgoda, primjeri ljudskosti bez granica, primjeri čovjekove patnje i straha, nepravde, samovolje i sebičljivosti, ali povrh i jače od svega primjeri milosrđa, one kreposti koja je redu s. Vilme dala ime i sadržaj. Svjedočanstva s. Vilme čitaju s lakoćom i napetošću, negdje i sa smiješkom zbog duhovitosti ili komičnosti opisanih zgoda, ali negdje, valja priznati, i s jezom na koži i u duši. Jer knjiga nije pisana kao melem nego kao svjedočanstvo, a ona kao takva na mnogim mjestima govori o vrlo grubim i tmurnim vremenima. Ipak, u svemu tome dominira svijetli primjer jedne žene koja je ne samo „dobar boj bila“ nego koja o tome zna i lijepo pričati.

Jozo Džambo

žrtve. Bilježim samo neke slike i detalje iz sjećanja s. Vilme da čitatelji barem naslute o kakvom je štivu i kakvom životopisu ovdje riječ. Po dolasku u Sarajevo ovaj grad se autorici činio „siromašan, uzak, zbijen“, ali „ipak je vladala veća kultura, nego što vlada danas“. Pod „danas“ misli s. Vilma na zadnji rat i godine poslije njega koje je ona proživjela u Sarajevu. Ljudi u ekstremnim situacijama sasvim se različito ponašaju: velikodušno i usko-grudno, hrabro i kukavički, solidarno i egoistično. Za sve ovo s. Vilma ima uvjerljivih primjera, jer nije živjela izolirano nego među ljudima s kojima je dijelila doslovce kruh i sudbinu. Njezine zabilješke dio su sarajevske ratne kronike koja posebno govori o ulozi Crkve i crkvenih osoba u tom tragičnom razdoblju. Među najzanimljivije i najinformativnije stranice u knjizi spadaju one na kojima je govor o ideološkoj stezi komunističkog sustava i njegovoj nekada uistinu primitivnoj oštrici prema Crkvi. Očito da s. Vilmu nije ništa dalo smesti ili natjerati u re-

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

Nakon ljetnog odmora krećemo ponovno s našom već redovitom rubrikom „Dječji kutak“. Vaša suradnja je i ubuduće dobrodošla. Kako se radi o početku nove školske godine, u ovom broju je tema također povezana sa „školom“.

Posloži slova i dobit ćeš pet školskih pojmova

STAVANA

☐☐☐☐☐☐☐☐

AĆAMOD DAĆAZA

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

CENTRACIJAKON

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

VITESTO

☐☐☐☐☐☐☐

OVANJEBRAZO

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Zanimljiva priповijest

Sumljiva roditeljska zaraza

Helena je bila zadovoljna. Dobila je novu školsku torbu, nalipero, pernicu, tenisice i novu jaknu. Sretno je promatrala svoje nove stvari i nimalo joj nije bilo žao što je ljetni odmor prošao i škola opet počinje. Jedinu nesigurnost joj pričinjavaju mamine riječi, koje joj odzvanjaju još glasno u ušima: „U životu je važno biti marljiv i poslušan, redovito pisati zadaću, biti primjernog ponašanja i slušati učitelja.“ Ovo je mama rekla onako samo kratko, usput, dok su slagale nove stvari. A, tata je ipak kasnije dodao opširnije: „U životu je važan uspjeh, koji ćeš postići, ako puno čitaš (a manje se igraš) i vježbaš, i puno radiš. Danas su dobre ocjene važne, a to ćeš postići radnom navikom. Bez dobre škole nemaš uspjeha. To ti je sve.“ Uh, baš najljepša hvala, pomisli Helena, sjetivši se njihovih „priča“. To zvuči kao da ide na neki poslovni sastanak, a ne u školu. Od tih silnih velikih riječi zavrta joj se u glavi i odlučila otići svojoj prijateljici u susjedstvu, koja ide s njom u isti razred, možda joj se raspoloženje poboljša. Čim je stigla, primijetila je da je Ana u istom stanju kao i ona sama. „Pa, to nije moguće, jesu li i tebi tvoji punili uši o životu i važnosti rada?“, upita Helena u nevjerici. Ana odgovori tužno, suzdržavajući suze: „Ne znam uopće kako ću to sve uspjati što su mi pričali, zvuči tako strašno, a tek idem u drugi razred.“ Obje su zaniemile i tužno se zamislile, ali odjedanput prasne Helena: „Znaš što, to mi je sumljivo. Ovi naši roditelji kao da nikad nisu bili u našim godinama. Kao da su bili samo uvijek anđeli i odlikaši.“ „Da, kao da su uvijek bili veliki i kao dje-

ca išli na posao“, dodala Ana vedrije. „To ti je neka zarazna epidemija, koju dobiješ, kad postaneš mama i tata“, nastavi Helena, „oni ti boluju od zaborava, ne znaju više kako je to bilo kao dijete, a mi im moramo pomoći, a ja znam kako...“

I tako iste te večeri... Svi, Helena i njeni roditelji i Ana sa njenima, su sjedili zajedno u kuhinji za stolom. Na veliko iznenađenje roditelja Helena i Ana su bez riječi stavile razne slike iz njihova djetinjstva na stol. Helena je počela: „Pozvali smo vas na ovaj sastanak, vi bi možda rekli miting, jer vam ovo moramo pokazati iz vaših dječjih dana.“ A, Ana nastavi: „Ove vaše slike su dokazi za igranje i nestašluk, a ne stalno učenje, što ste vi zaboravili.“ Njihovi roditelji su se počeli smijati, sve im je bilo jasno, dali im za pravo i ispričali se. Nisu ni riječi više progovorili o ocjenama, učenju i poslušnom ponašanju, nego su počeli pričati priče iz svoga djetinjstva do kasno u noć.

Helena i Ana se nisu mogle načuditi dogodovštinama, koje su sada tek saznale, o poderanim haljinama i hlačama, razbijenim koljenima i penjanjem na stablo, o skrivenim skrovištima i vicevima na račun učitelja...

Jednog trenutka šapne Helena tiho Ani: „Uspjelo je, nemaju više zarazu, sjećanje im se vratilo. Ali u usporedbi s ovim što pričaju, mi smo ti pravi anđeli. Zapamtiti ćemo, pa ćemo dobiti ideje za naše nove igre.“ Pozorno i sretno su slušale priče s andeoskim osmijehom...

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

vrijeme – svoja – nastavnici – pravilima –
demokraciju – učenici – roditelje – odgoj

Škola je ustanova za obrazovanje i _____
djece, u kojoj učitelji, _____ i
profesori prenose znanje iz raznih predmeta. U prošlim sto-
ljećima su _____ imali strah i strahopošto-
vanje, jer su učitelji polagali veliku važnost strogom odgoju.

U današnje _____ je rad škole pril-
gođen modernom vremenu. Škole moraju biti u skladu sa za-
konskim _____ države. Pored zna-
nja, učenici trebaju naučiti samostalnost, toleranciju i
_____, kao i disciplinu i od-
govornost. Škola je, uz _____, najvaž-
nija institucija, u kojoj se odvija socijalizacija. Učenici imaju
_____ prava, ali i obveze!

Znate li

- da prema PISA-studiji Finska ima najuspješniji školski sustav na svijetu
- da u nerazvijenim državama 80 milijuna djece ne ide u školu
- da je 2005. najstariji prvoškolac na svijetu imao 85 godina i zove se Kimani Maruge iz Kenije
- da je Kenia tada obustavila plaćanje školarine i od tada 1,3 milijuna djece više pohađa školu, jer je besplatna

Rješenja: 1b, 2a, 3c, 4b, 5c

Pitalice

1) Kako se zovu prvi pismeni znakovi?

- a) hiroglifi
- b) piktogrami
- c) glagoljica

2) Najprodanija knjiga na svijetu je

- a) Biblija
- b) Crvenkapica
- c) Leksikon

3) Koji narod je 1600 prije Krista izmislio prvu abecedu?

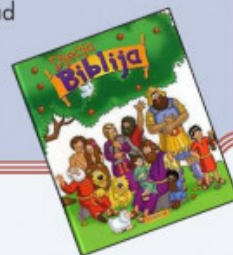
- a) Grci
- b) Rimljani
- c) Feničani

4) Znanost o vjeri je

- a) filozofija
- b) teologija
- c) filologija

5) Kako se zove hrvatski naziv za mjesec „septembar“?

- a) kolovoz
- b) listopad
- c) rujan

„Šale“

MUDRE DJEČJE IZREKE

- Oblak je ispuhao vjetar u moj nos i pobjegao.
- Hrvatska će doći tu kod nas, kad mi izidemo iz auta.
- Kad staviš nogu u cipelu, ona je kao u kućici.
- Sandale su kao kućica bez vrata i prozora.
- Krema za sunčanje je za sunce da ima što grijati.
- Neću nositi kapu. Umorila se od sunca.
- Kad hodam, to je kao kad trčim polako.
- Mlada je ona u bijeloj haljini, a mladi u odijelu. Svećenik je isto mlada, ali drugačija.
- Neću jesti mrkvu. Ružno me gleda.
- Nemoj ti pjevati mama. Ne čujem lijepu pjesmu.
- Tata ima brkove. Zato je tata. Mama nema brkove. Zato je mama. To ti je to.

Aljmaš – Gospa od Utočišta

Rješenje pošaljite najkasnije do 29. rujna

Mariofil Soldo	U Aljmašu je sve- tište ...	Simbol kisika	Crtica u pisanju	Optužu- juće miš- ljenje	Pogon za prera- du vune	Bugar- ski kralj	Neven Orhel	Ocat	Simbol aktinija	1332. godine spominje se da je Aljmaš ...	30. slo- vo abe- cede	Nared- ba edikt	Sjeverni ili južni	Logička poteško- ća
Nerađ- nica	▽									Ivica Udovičić				
Slovo slično nuli		Duh, obno- vu provode Močvama biljka	▷								Rudnički...			
Dlake iz konjske grive		▽					„Avan- ca“ Zao		Galovp, zamalo Materija		▽			
Svojstvo onoga koji je predan							▽			Andelo Zvizdović Skladatelj Soss			„Rabat“ Pisac Klarić	
Elvis Stanić			Argon Uspjeh (fig.)			Prodavač piva Toma Akvinski							Ksenija Erker Kavirjak (Krska...)	
Stara mjera za obujam	—		▽	Znanost o besmr- tnosti duše Glumica Ekberg										
Otmje- na žena	—					Kožna bolest Anje Kovačić								
Urugvaj		Glumica Begović Indij. nov. agencija	▷											
Glumac i voditelj Filipović		▽								Finski relijaš Vatanen				Prepla- ta, pred- brojka
Pokus						„Kilo- voltam- per“				„Narod- ni ma- gazin“				
Repuh										Grmol- ka ukra- na biljka				
Italija		Kali 1713. crkve posvetio biskup D.		Vatikan Rijeka u južnoj Africi						Boja igračih karata				
Sjemen- ka nekih biljaka		▽								Indij Duševna bol				
Atanas od milja						Hrv. slikar Julije	Ani- berku- lozni dis- panzer	Skup laika	Žan Tabak Vanadij				Dušik Morski prolaz	
Talijan- ski no- gometni klub						Na bre- žuliku je ... Turske nemani								
Kolutičavci	▷								Nera- dan (Ne budi ...)					
Grčko slovo									Opisi- vanje Kukac Zalčar					
Krešimir Campa	▽		Ručni bubanj Tantal				Ključna ... Lutecij						Niška Skalin „Cetni izviđač“	Sanje, snovi
Naprava za sija- nje braš- na						Rastez- ljiv, savitljiv								
Pisac Ivan Ramlijak						Smjer kretanja i pufo- vanja				Izboče- ni metak (mn.)				

Teologija i Crkva u procesima europskih integracija

Proteklih je dana iz tiska izašao Zbornik radova XIII. međunarodnog teološkog simpozija koji je pod radnim naslovom „Teologija i Crkva u procesima europskih integracija“ u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Splitskoga sveučilišta održan u Splitu 25. i 26. listopada 2007. Zbornik je objavila Crkva u svijetu, a priredili su ga prof. dr. Nediljko Ante Ančić i prof. dr. Nikola Bižaca. „Pospješuju li europski integracijski procesi i u kojoj mjeri razotkrivanje veoma krhke i malobrojne, da ne kažemo rahitične, visoko kompetentne i angažirane prisutnosti kršćana pa i teologa u odlučujućim segmentima politike, kulture i medija? Kako se Crkva i teologija u Hrvatskoj imaju odnositi naspram onih stavova u europskim kršćanskim pa i katoličkim krugovima koji eurointegracijama pripisuju nekakav gotovo samorazumljiv strukturalni dosluh s kršćanskim idealima zajedništva, solidarnosti i nenasilja? Na neka od tih i sličnih pitanja pokušao je odgovoriti i međunarodni teološki simpozij, što su priređivači donijeli u Zborniku. Veći dio predavača u svojim se izlaganjima bavi pojedinim vidovima okvirne tematike, ostajući pritom na općoj, sveeuropskoj razini. Tako Ivan Cifrić, ukazujući na odnos europskih integracija i sekularizacije,

zamjećuje slojevitost i zamjetnu različitost sekularizacijskih dinamika ovisno o konkretnim prilikama u europskim zemljama. Pritom naglašava kako sekularizacija u Europi ne znači dokinuće religijskoga, nego redefiniranje njegova odnosa naspram svjetovnomu te zagovara danas više nego ikada potrebnu suradnju svjetovnoga i religijskog. Sergio Lanza promatra eurointegracije u okviru globalne mobilnosti kultura te traga za konkretnim pastoralnim odgovorima, koji će Crkvi i njezinom navještaju riječi omogućiti egzistencijalnu aktualnost u vremenima sve raširenije postmoderne subjektivizacije i pluralizacije mišljenja i življenja. U kojoj mjeri i na koji način je unutar pojedinih religijskih skupina artikulirano nezadovoljstvo eurointegracijama, o tome govori Anđelko Milardović u svojoj komparativno intoniranoj studiji. O razlozima 'za i protiv' europskih integracija razmišlja R. Biel na temelju analize ulaska Poljske u Europsku uniju. Dok su nam neka od poljskih iskustava donekle već poznata, u puno manjoj smo mjeri svjesni golemih izazova što ih integracije postavljaju pred Crkvu i njezin pastoral. Pitanjem identiteta Europe bavi se Thomas Bremer. On dolazi do zaključka da zapadno i istočno kršćanstvo imaju va-

žno, ali ne i isključivo značenje u određenju tog identiteta. Stoga su, misli on, kršćanske Crkve, svjesne te činjenice, pozvane pridonijeti očuvanju pluralnosti europskog identiteta koji u sebi okuplja religijske, ali i nereligijske idejne utjecaje. Tragajući za mogućim prinosom kršćana europskom zajedništvu, Ivan Bodrožić posvećuje svoju pozornost hodočašćenju te u njemu vidi izvrsno sredstvo promicanja zbližavanja i jedinstva među Europljanima. Ponešto je tradicionalnije o temi identiteta Europe razmišljao Romano Guardini. On je, prema interpretaciji Anđelka Domazeta, zastupao mišljenje o izvorno kršćanskom značenju Europe. Josip Grbac propituje aktualnu etičku situaciju Hrvatskoj. Specifičnost teološke misli u Hrvatskoj, s njezinim pozitivnim i negativnim vidovima, dolazi do izražaja u izlaganju Željka Tanjića. O utjecaju europskih integracija na području odgojno-obrazovnih sustava, a posebice na religijsku nastavu u Europi i Hrvatskoj, piše Ružica Razum. Ona se kritički suočava s prijedlozima pa i zahtjevima za nekonfesionalnim vjeronaukom te predlaže i promišlja određene inovacije unutar aktualnoga konfesionalnog modela vjeronaučne nastave u Hrvatskoj.

IKA

IN MEMORIAM

Marijan Dodig

U petak 29. kolovoza u trideset šestoj godini života u Frankfurtu je preminuo Marijan Dodig. Otišao je iznenada, u naponu muževne i stvaralačke snage. Umro je samo dan nakon što je doznao da postaje otac. Tužna vijest pogodila je suprugu Mirjanu, roditelje, majku Milu i oca Ivicu podrijetlom iz Imotskog, ali i cijelu hrvatsku zajednicu u Frankfurtu, koje je pok. Marijan bio ugledni i vrijedan član, kojemu kao pravniku ništa nije bilo teško napraviti za svoj hrvatski narod.

Marijan Dodig je rođen 28. lipnja 1972. godine u Frankfurtu na Majni. Djetinjstvo i školovanje proveo je u rodnom gradu, u kojem je 2000. godine položio i završni odvrjetnički ispit. Bio je aktivan član u mnogobrojnim udrugama u kojima je ostavio neiz-

brisiv trag, poput zastupnika u Vijeću stranaca grada Frankfurta gdje je prije svega zastupao interese Hrvata.

Sredinom 2000. godine bio je suosnivač Franjevačke mladeži, koja djeluje u okrilju Hrvatske katoličke misije Frankfurt. Bio je član Hrvatsko-europskoga kulturnog društva iz Frankfurta i član Župnoga vijeća Hrvatske katoličke misije Frankfurt. Početkom ove godine postao je jedan od čelnih ljudi Hrvatskoga gospodarskog saveza u Njemačkoj.

Živio je u duhu kršćanskih načela i vrijednosti. Bio je uzorit čovjek kojim su se svi ponosili, od najbliže obitelji do mnogobrojnih prijatelja. Frankfurtski Hrvati pamtit će ga kao dobrog mladića koji je volio i pomagao drugima.

Pokojnikov ispraćaj sa svetom misom zadušnicom bio je u srijedu 3. rujna u crkvi sv. Ante u Frankfurtu. Pokopan je u četvrtak 4. rujna u Splitu na gradskom groblju Lovrinac.

Mislio je

Dok mame nije bilo kod kuće, Ivan je pojeo sve slatkiše, koje je donio ujak.

Majka ga kori:

- Sve si slatkiše pojeo sam. Zar nisi mislio na svoju sestru.
- O, jesam, jesam, mama! Stalno sam gledao na ulazna vrata, u strahu da se ona ne pojavi.

Ne pozna ga

Obiteljski par ulazi na koncert koji je davno počeo.

- Poznajete li Bethovena?
- Kako ga mogu poznati u ovoj tami?
- Čekaj pauzu, da se upali svjetlo!

Raširenim rukama

Zašto nisi malo pospremio stan dok sam ja bila na poslu? – pita žena muža.

- Nisam mogao, srce! Cijelo vrijeme sam te čekao raširenih ruku.

Dogovoreni rok

- Dragi, pa kad ćeš ti konačno naučiti tako dobro kuhati kao moja mama? – pita muž ženu.
- Dragi, odmah čim ti naučiš zadrživati novac kao moj tata.

Žed

Gospođa Ivanka je morala nekoliko dana biti odsutna. Išla je u posjet kćeri.

Prije odlaska napominjala je mužu:

- Molim te, ne zaboravi mi svaki dan malo zaliti cvijeće!
- Ne brini, ženol! Ako itko zna što je žed, to znam ja.

Nije je vidio

Mama:

- U ormaru su bile dvije jabuke, a sada je samo jedna. Kako je to moguće?
- Sinčić:
- Mamice, bilo je tamno, pa onu drugu nisam vidio.

Hvala i molim

Što očekivati: Sa 18 mjeseci dijete bi već trebalo čisto izgovarati riječi, no bez obzira izgovara li ih ispravno, trebate znati da je važna djetetova namjera. S dvije i pol godine dječica već jako dobro znaju riječi stavljati u kontekst i tada će puno lakše primjenjivati pravila bontona.

Što činiti: Ako dijete još nije steklo naviku zahvaljivanja i upita riječju „molim“, zapitajte ga: „Što kažemo kada nam netko nešto daruje?“ Ono će na to sigurno odgovoriti: „Hvala.“

Dijeljenje

Što očekivati: U dobi od oko dvije godine dijete tijekom druženja s drugom djecom uči dijeliti, i to na svojoj koži. No, to ne znači da će svaki puta primijeniti ovo društveno prihvatljivo pravilo.

Što činiti: Ohrabrite ga, potaknite ga da igračku podijeli s vršnjakom, i to u trenutku kada se to od njega ne očekuje. To možete učiniti i s dvije iste igračke, od kojih će jednu dati prijatelju. Ne zaboravite dijete pohvaliti! Istovremeno, pokude bez objašnjenja nisu dobrodošle! Kažete li mu da će njegov prijatelj biti tužan jer se ne že-

li s njim igrati i pritom mu kažete da takvo ponašanje nije lijepo, dijete će razmisliti i drugi puta vjerojatno drukčije postupiti.

Ispričavanje

Što očekivati: Iako dijete sa 18 mjeseci može razumjeti tuđe osjećaje, ne mora uvijek znati zašto se od njega očekuje određeno ponašanje. Ono, naime, ne mora uvijek razumjeti zašto se treba ispričati. S dvije i pol godine, ili pak tri, ono će razumjeti situaciju, no tada će možda biti puno teže postići željeni efekt. U toj dobi dijete već može postavljati svoja načela i činiti po svom. Oboružajte se strpljenjem i budite dosljedni, pa već nakon nekoliko pokušaja možete očekivati pozitivan ishod.

Što činiti: U trenutku kada vršnjaku uzme igračku i udari ga, upozorite ga da se ružno ponaša i igrajte na njegove emocije: „Ne tučemo nikoga jer to boli“, a zatim ga navedite da se ispriča: „Kada nekoga udarimo, kažemo mu: 'Oprosti.'“ Kroz ovih nekoliko „malih“ primjera dijete će naučiti osnove bontona koji će kasnije kroz život lako nadograđivati. Stoga naprijed hrabro, jer za velike pobjede potrebni su mali koraci.

Ivana Bobanac

Umak od hrena s kuhanom junetinom

Sastojci za 4 do 6 osoba: 800 g kuhane junetine

Za umak od hrena: 40 g maslaca; 1 žlica pšeničnog oštrog brašna tip 400 Podravka; 2 žlice naribanog svježeg hrena; 1/2 žličice bijelog papra; 250 ml temeljca od junetine; 50 ml vrhnja za kuhanje; sol.

Priprema: Na otopljenom maslacu kratko popecite brašno i naribani hren. Dodajte papar i temeljac te zakipite uz stalno miješanje.

Kuhajte ga 30 minute, a zatim umiješajte vrhnje.

Po potrebi umak posolite.

Posluživanje: Poslužite uz kuhanu junetinu i pire krumpir.

Savjet: Umjesto svježeg hrena možete staviti 2 žlice hrena Podravka. Umak možete pripremiti i bez maslaca i brašna, ali u tom slučaju temeljac zakipite sa škrobnim brašnom i kuhajte nekoliko minuta.

Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

B	R	I	G	I	T	A	Š	V	E	D	S	K	A
R	□	P	A	R	E	R	G	A	□	V	A	S	A
U	H	O	L	A	Ž	A	R	E	T	O	V	I	□
S	O	L	I	□	A	R	E	T	I	N	O	□	S
A	D	I	C	A	□	A	M	A	□	O	J	A	K
R	O	T	I	R	A	T	I	□	I	Ž	A	N	I
A	Č	□	Z	I	D	□	L	U	K	A	□	A	J
□	A	L	A	J	□	□	□	□	□	C	I	K	A
O	S	A	M	A	□	□	□	□	□	V	O	L	□
S	T	O	□	N	□	□	□	□	□	I	O	N	I
M	I	T	R	A	□	□	□	□	□	D	Š	□	□
E	L	S	A	□	□	□	□	□	□	O	P	A	T
R	A	E	L	I	□	□	□	□	□	B	I	□	E
O	□	□	□	□	K	O	M	E	D	I	J	A	Š
D	V	O	R	S	K	A	D	A	M	A	□	A	K
J	A	M	□	I	A	K	O	□	I	V	A	N	O
E	R	A	T	O	□	A	M	A	T	E	R	K	A
C	A	R	I	N	I	K	□	M	A	□	T	E	L
E	N	A	K	□	S	I	R	O	T	A	□	R	A

Ministrantski susret

Susret ministranata iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) iz Rajnsko-majnske regije održan je u subotu 30. kolovoza u Hofheim-Marxheimu, u organizaciji Hrvatske katoličke misije Main-Taunus/Hochtaunus.

Susret, na kojem se okupilo više od 120 ministrantica i ministranata započeo je sv. misom u kapeli sestara Dobrog Pastira u Hofheim-Marxheimu. Misno slavlje predvodio je i propovijedao voditelj HKM Main-Taunus/Hochtaunus fra Željko Ćurković u zajedništvu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemač-

koy fra Josipom Bebićem, voditeljem HKM Darmstadt fra Josipom Klarićem, voditeljem HKM Rüsselsheim fra Berislavom Nikićem, dušobrižnikom u HKM Frankfurt fra Ivicom Ercegom. Misnom slavlju pribivao je i voditelj HKM Frankfurt fra Petar Klapež te više pastoralnih suradnica redovnica i suradnika iz HKM Main-Taunus/Hochtaunus, Rüsselsheim, Wiesbaden, Darmstadt, Offenbach i Frankfurt, iz kojih su ministranti sudjelovali na susretu. U drugom dijelu susreta priređen je ministrantski kviz o sv. Franji Asiškome o temi „Gos-

podine, što želiš da ti učinim?“, koji je pripremio pastoralni referent Zvonko Orlović. Nakon zajedničkog objeda, slijedila su sportska natjecanja u obližnjem sportskom parku „Heide“ u Hofheim-Marxheimu. Prvo mjesto u nogometu osvojila je HKM Main-Taunus/Hochtaunus, a drugo HKM Offenbach. Prvo mjesto u rukometu osvojila je HKM Offenbach, a drugo HKM Rüsselsheim. Priredena su i druga sportska natjecanja. Susret je završio zajedničkom molitvom.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

FRANKFURT

Hrvatski kalendar za 2009.

Upravo je izašao iz tiska jednolisni Hrvatski katolički kalendar za 2009. godinu, koji je objavio Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta

na Majni. Na kalendaru je slika sv. Franje Asiškoga u povodu 800 godina Franjevačkog reda, a istaknuti su i termini hodočašća Hrvata katolika u njemačka svetišta. Daljnje obavijesti i narudžbe na telefon:

0049 (0)69 9540480,
fax. 0049 (0)69 95404824;
E-mail: delegatur@kroatenseelsorge.de

BERGISCH GLADBACH

Pastoralni skup 2008.

„Fenomen (ne)religioznosti u književnosti“ – tema je godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih svećenika, pastoralnih suradnica i suradnika iz Zapadne Europe, koji će se održati od **ponedjeljka 6. do četvrtka 9. listopada** u „Kardinal-Schulte-Haus“ u Bergisch Gladbachu kod Kölna, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta.

Tijekom susreta o temi „Problem Boga u suvremenoj književnosti“ i „Suvremena književnost – izazov teološkoj misli“ govorit će prof. Josip Grbavac iz Sinja. Akademik Josip Bratulić iz Zagreba govorit će o ulozi staroslavenskog jezika i glagoljice u hrvatskoj kulturi i književnosti, a dr. Vladimir Lončarević iz Zagreba o religioznosti i katolicitetu tijekom hrvatske književne moderne. Na skupu će biti i gospičko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović, koji će predvoditi misna slavlja i održati predavanje o obrani istine o hrvatskoj povijesti.

KÖLN

Stepinacfest 2008.

Drugi festival popularne duhovne glazbe „Stepinacfest“ održat će se u **subotu 11.10. u dvorani Bürgerzentrum u Kölnu (Chorweiler).**

Nastupaju skupine i solisti iz hrvatskih katoličkih misija. Prijave se primaju do 1.10.2008. godine. Početak programa je u 18.30 sati. U zabavnom dijelu programa nastupit će VIS „Bon-Ton“. Informacije: HKM Köln, fra Branko Brnas. Tel. 0221/242816; 0173/2954637.

Hrvatski narod s posebnim žarom štuje lik Majke Božje i odavna je s ljubavlju naziva Kraljicom Hrvata. Najveće marijansko svetište u Hrvatskoj je Marija Bistrica smještena u pitomoj dolini Hrvatskog zagorja nadomak glavnog grada Zagreba.

